

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, RUGSĖJO – SEPTEMBER 22, 2016, • Vol. CVII Nr. 113 Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 09-21-16

ŠIAME NUMERYJE:

Lietuvos tautinis paveldas –
Washington, DC – 4 psl.

Mokomės kepti
iš knygų – 8 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

B. Obama Jungtinėse Tautose –

Ukrainiečius įkvėpė Baltijos šalys

Kadenciją baigiantis Barack Obama, rugsėjo 20 d. paskutinį kartą kaip JAV prezidentas kreipėsi į Jungtines Tautas, New Yorke.

Reuters/Scanpix nuotr.

Rugsėjo 20 d. Jungtinių Valstijų prezidentas Barack Obama sako, kad provakarietiškus protestus Ukrainoje prieš kelečius metus įkvėpė žmonių noras sekti Baltijos šalių ir Lenkijos pavyzdžiu.

Tai JAV vadovas pareiškė savo paskutinėje kalboje Jungtinių Tautų Generalinėje Asamblėjoje New Yorke.

„Europoje buvusių sovietinio bloko šalių, kurios priėmė demokratiją, pažanga yra aiškus kontrastas lyginant su kitomis, kurios to nepadarė“, – sakė B. Obama.

Pasak JAV prezidento, ukrainiečiai 2013 m. pabaigoje išėjo į gatves, siekdami demokratinių pokyčių, kokius matė Baltijos šalyse ir Lenkijoje.

„Kaip bebūtų, Ukrainos žmonės į gatves išėjo ne dėl kokio iš užsienio primesto sąmokslas. Jie išėjo į gatves, nes jų vadovybė pasidavė, tad jiems nebeliko kitos išeities. Jie pareikalavo pokyčių, nes matė, kad žmonių Baltijos šalyse ir Lenkijoje gyvenimas gerėja, kad ten visuomenės liberalesnės, labiau demokratiškos ir atviresnės negu jų pa-

čių“, – pridūrė JAV prezidentas.

Protestai Ukrainoje kilo 2013 m. lapkritį, kai tuometinis Prezidentas Viktoras Janukovyčius nusprendė atsisakyti laisvosios prekybos susitarimo su Europos Sąjunga (ES) ir vietoje to siekti glaudesnio bendradarbiavimo su Maskva. Šimtai tūkstančių ukrainiečių išėjo į Kijevo gatves. Per protestus žuvo daugiau kaip 100 žmonių, daug iš jų – nuo snaiperių ugnies.

V. Janukovyčiui 2014-ųjų vasarį pabėgus į Rusiją, Ukrainoje suformuota nauja provakarietiška vyriausybė. Netrukus po to Ukraina neteko Krymo pusiasalio, kurią atplėšė Rusija, o rytuose prasidėjo Rusijos remiamas sukilimas.

JAV prezidentas B. Obama Jungtinėse Tautose sakė, kad Vladimiro Putino Rusija mėgina atgauti savo prarastą galią jėga.

„Pasaulyje, kuriame imperijų amžius liko praeityje, mes matome, kaip Rusija ėmėsi atkurti prarastą šlovę jėga“, – sakė B. Obama.

BNS

Mirė filosofas, kultūros kritikas Leonidas Donskis

Eidamas 55 metus trečiadienio rytą rugsėjo 21 d., mirė filosofas, kultūros kritikas, buvęs Europos Parlamento (EP) narys Leonidas Donskis. Pirminiais duomenimis, jį ištiko širdies smūgis.

Leonidas Donskis gimė 1962 m. rugpjūčio 13 d. Klaipėdoje.

Leonidas Donskis – filosofas, politikos teoretikas ir komentatorius, idėjų istorikas ir socialinis analitikas. Būdamas vieša figūra Lietuvoje, reiškėsi kaip žmogaus teisių ir pilietinių laisvių gynėjas. 2004 metais Europos Komisija suteikė jam Tolerancijos ir įvairovės ambasadoriaus Lietuvoje titulą. 2009–2014 metais Leonidas Donskis buvo Lietuvos atstovas EP ir dirbo Liberalų ir demokratų aljanso „Už Europą“ frakcijoje ALDE. Jis buvo ne tik šios trečios pagal dydį EP politinės grupės koordinadorius žmogaus teisių klausimais, bet ir parengė vieną svarbiausių EP dokumentų žmogaus teisių srityje – metinę ataskaitą dėl žmogaus teisių ir demokratijos padėties pasaulyje 2011 m.

Prieš tapdamas EP nariu L. Donskis buvo Vytauto Didžiojo universiteto Politikos mokslų ir diplomatijos fakulteto profesorius ir dekanas, Helsinkio universiteto socialinės ir moralės filosofijos docentas. Taip pat Talino universiteto filosofijos ir kultūros teorijos ekstraordinarinis vizituojantis profesorius Estijoje. Po kadencijos EP Leonidas Donskis grįžo prie akademinio darbo.

ELTA

Leonidas Donskis
1962–2016

Aš niekada neleidau, kad mokyklos lankymas trukdytų mano išsilavinimui — Mark Twain

Tikriausiai visi politika besidomintys lietuviai įsiminė Lenkijos užsienio reikalų ministro politinio kabineto direktoriaus, buvusio gynybos ministro Jano Pario pavarde.

Šis aukšto rango Lenkijos politikas visai neseniai įžeidė Lietuvą. Įžeidė pačiu įžūliausiu būdu – svečiuodamasis Lietuvoje.

Vytauto Didžiojo universitete Kaune organizuotoje diskusijoje J. Parys tęskė štai tokį palyginimą: „Dabar lenkų mažumos situacija Baltarusijoje yra geresnė nei Lietuvoje“. Ir tada dar keisčiau pridūrė: „Turime aiškinti Lenkijos karius, kodėl jie turi ginti Baltijos šalis. Tai sudėtinga, nes turime problemų su lenkų mažuma Lietuvoje“.

Vienintelė paguoda, kad šis lenkiškas akibrokštas neliko nepastebėtas. Jį vertino ir Lietuvoje, ir Lenkijoje. Pavyzdžiui, renginyje dalyvavęs Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos politikos direktorius Rolandas Kačinskas nedelsdamas atkirto: „Tokie pareiškimai – įžeidžiantys“. Džiugu ir pagirtina, kad Lietuvos diplomatai užteko drąsos bei principingumo viešai pabrėžti, jog tokios kalbos „įžeidžia visus čia sėdinčius lietuvius“.

Negali neižeisti. Sveiku protu nesuvokiamas jau vien lenkiškas palyginimas, „kad žmogaus teisių situacija autoritariniame režime, vadinamame paskutine diktatūra Europoje, yra geresnė nei stiprioje demokratijoje, kokia yra Lietuva“.

Šį sykį maloniai nustebino dienraštis „Gazeta Wyborcza“. Šio populiaraus leidinio žurnalistas Bartosz T. Wielinski rašė, kad po tokių svarstymų Lenkijos užsienio reikalų ministro politinio kabineto direktorius, buvęs gynybos ministras Jan Parys „turi viešai atgailauti ir atsiprašyti lietuvių, arba su trenksmu lėkti iš ministro Witoldo Waszykowskio kabineto“.

Minėtas žurnalistas lenkų politiką J. Parį palygino net su JAV prezidento posto siekiančiu Donald Trump. Esą ir vienas, ir kitas viešai abejoja, ar verta ginti Baltijos valstybes nuo galimos Rusijos agresijos, todėl abu šie politikai Rusijos propagandai suteikia progų šaipytis iš NATO vienybės, o pažeidžiamiausioms NATO narėms – nuogąstauti bei baimintis.

Žurnalistas B. Wielinski dar prisiminė, kad Lietuvos „lenkų mažumos vadovai užmezga įtartinais artimais santykius su Kremliaus žmonėmis“. Ir vis dėlto Lietuvoje, pasak žurnalisto, nebuvo prieš lenkus nukreiptų represijų, Lietuvos valstybė nepersikiojo lenkiškų organizacijų...

Lietuvai lieikia laukti, kada šis lenkų politikas viešai atsiprašys „visų lietuvių“ arba lėks iš „ministrų kabineto“. Tiesa, nesu tikras, kad Lietuva kada nors sulauks jo atsistatydinimo arba bent jau menkučio atsiprašymo. Mes neturime svirtų, kurių pagalba būtų įmanoma atstatyti lietuvių įžėdusį lenkų politiką. Ir vis dėlto šio akibrokšto negalima užmiršti.

Bet svarbiausia atlikime tai, ką galime nuveikti, – tramdykime lietuviškuosius įžūlumus. LRT aktualijų studijoje šių metų rugsėjo 2-ąją žurnalistas Rimgaudas Geleževičius bandė išsiaiškinti, kur įstrigo Lietuvos ir Lenkijos strateginė partnerystė. Kas drįstų pasakyti, jog tema nereikalinga? Be abejo, svarbu žinoti, kam ko labiau reikia: Lenkijai – Lietuvos ar Lietuvai – Lenkijos. Sutinku, kad verta aiškintis, ar Lenkija, net jei įgyvendinsime visus jos reikalavimus dėl neva „skriaudžiamų šalcininkų lenkų“, ims mus laikyti „strategine partnere“? Juk jei Lenkija laiko JAV savo strategine partnere, dar nereikia, kad Washingtonas traktuoja Varšuvą kaip strateginę partnerę. Abiem atvejais – labai skirtingos svorio kategorijos. Dera numatyti ir tik-

Įžūlumui nėra ribų

GINTARAS VIŠOCKAS

ruosius Lenkijos siekius Europos Sąjungoje: su kuo ji galynėsis dėl įtakos? Su Prancūzija, Vokietija, Čekija, Slovakija?

Bet toji įdomia ir reikalinga galėjusi tapti visuomeninio transliuotojo parodyta laida buvo įžūliai tendencinga, įžūliai vienpusiška. Joje kalbėjo tik tie, kurie ragino lietuvius nusileisti lenkiškiems ultimatumams – ir dėl lenkiškų pavardžių rašybos oficialiuose dokumentuose, ir dėl lenkiškų gatvių užrašų. Į autorinę laidą R. Geleževičius pakvietė tik Lenkijos simpatikus. Lietuvos mokslininkų, kalbininkų, politologų, kurie turi bent kiek kitokią nuomonę, – nebuvo nė vieno. Laidoje buvo išsamiai aptariama Lietuvos lenkų padėtis, tačiau nebuvo net svarstoma, o ką apie Lietuvos lenkų padėtį mano Lenkijoje gyvenantys lietuviai. Žodžiu, sunku suvokti, kaip, kalbant lenkiška tema, drįstama į lietuviškąją laidą nepakviesti su aršia polonizacija susiduriančių Punsko ar Seinų lietuvių?

R. Geleževičius neleido tarti žodžio net į laidą paskambinusiam klausytojui, ketinusiam priekaištauti „Lietuvą nuolat kritikuojančiam Valdemarui Tomaševskiui“. Laidos vedėjas paaiškino, kad Lietuva – demokratinė šalis, todėl V. Tomaševskis galės turėti savąją nuomonę. Bet toje demokratinėje Lietuvoje, pasirodo, negalima turėti viešos kritiškos nuomonės apie V. Tomaševskį.

O kaip derėtų vertinti Vytauto Plečkaičio pareiškimus, esą visi tie lietuviai, kuriems nepriimtini lenkiški ultimatumai, tėra rėksniai, kurie, su-

prask, dar ne visa Lietuva?

Prie įžūliai besielgiančiųjų norėčiau priskirti ir Vilniaus merą Remigijų Šimašių, visai neseniai Vilniaus gatvėse prikabinusį „dekoratyvinių“ gatvių pavadinimų ne lietuviškais rašmenimis. Tik pamanyk, sostinės gatvėse atsiradusios lentelės rusų ir lenkų kalbomis tėra miesto... puošmena.

Gal ir galima taip teigti, jei nežinotume šiandieninio politinio konteksto. O geopolitinė padėtis – sudėtinga. Mus kamuoja ir vidinės, ir išorinės bėdos. Negi nematome, nežinome, nesuokiame, kad lietuviškai kalbančiųjų mažėja, lietuvių kalba sparčiai nyksta, vejama iš viešojo gyvenimo, iš oficialių dokumentų? Taip pat turėtų būti aki-vaizdu, kad iš Vakarų pusės Lietuvą spaudžia dešimt sykių galingesnė Lenkija, reikalaujama dvikalbystės Rytų Lietuvoje, o iš Rytų mus pačiomis įmantriausiomis priemonėmis atakuoja šimtus kartų galingesnė Rusija, kuri irgi norėtų išskirtinių teisių Lietuvos rusų bendruomenei. Tad lenkų ir rusų raidėmis užrašytos neva dekoratyvinės gatvių lentelės panašios ne į nekaltą žaidimą, bet į... Trojos arklių, kuris ilgainiui sukurs kalbinį chaosą, dar labiau silpninantį lietuvių kalbos padėtį ne kur nors užsieniuose, bet būtent Lietuvos teritorijoje.

Net ir tie dabar Vilniaus viešojo transporto autobusuose bei troleibusuose anglų kalba įkyriai skaitomi pranešimai, kaip turistams patogiau pasiekti oro uostą arba geležinkelio stotį, – pertekliniai. Mūsų sostinėje pilna stendų, nuorodų, ženklų, bylojančių, kurioje pusėje leidžiasi lėktuvai, kurioje vietoje sustoja tarptautiniai traukiniai. Turistai nėra kvaili. Jie puikiai suvokia, ką reiškia nupieštas lėktuvas arba dūms leidžiantis garvežys. Be to, vykdami į oro uostą ar geležinkelio stotį turistai labai retai naudojami viešuoju transportu.

Tad kam reikia persistengti?

Bus pagerbtos Lietuvos žydų genocido aukos ir žydų gelbėtojai

Šią savaitę – rugsėjo 20–28 dienomis – Lietuvoje prasideda renginiai, skirti Lietuvos žydų genocido aukų atminimo dienai ir Lietuvos žydų gelbėtojų pagerbimui. Jie prasidėjo antradienį talka žydų kapinėse Sudervėje. Rugsėjo 21-ąją organizuojama ekskursija po žydiškąjį Vilnių, rengiama filmo „Gyvybės ir mirties duobė“ peržiūra. Rugsėjo 22-ąją – Izraelio vokalinio ansamblio „Adam Le Adam“ koncertas Vilniaus Rotušėje. Rugsėjo 23-ąją bus atidengiamas paminklas, skirtas žuvusiems Vilniaus geto vaikams Vilniaus Šolomo Aleichemo ORT gimnazijos Brolių sode. Po to vyks Holokausto aukų atminimo ceremonija prie Panerių paminklo.

Rugsėjo 25-ąją Seime vyks konferencija „Gelbėję Lietuvos žydus, gelbėję Lietuvos garbę“ bei 5777 m. Žydų kalendoriaus pristatymas ir paroda. Renginys skirtas 75 m. sukakčiai nuo masinių žydų žudynių Lietuvoje pradžios atminti bei paminėti Prezidento, Pasaulio Tautų Teisulių Kazio Griniaus gimimo 150-ąsias metines. Rugsėjo 28 d. numatoma Žydų gelbėtojų apdovanojimo ceremonija Prezidentūroje.

„Šiomet ypatingas dėmesys buvo skiriamas mažiems miesteliams, kurių tragedija sukrėtė visos Lietuvos gyventojus. Per mažų miestelių žydų žudynių minėjimą labiau atsiskleidė visos tragedijos mastas“, – sako Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenės (LŽB) pirmininkė Faina Kukliansky.

Pasak jos, Lietuva keičiasi, išaugo drąsesnė jaunoji karta, kuri kitaip vertina savo Tėvynės istoriją. Vokietijos spauda rašo, kad Lietuva yra pirmoji Rytų Europos valstybė, kuri atvirai kečia savo gyventojų kaltės klausimą prisidėjus prie holokausto vykdymo.

„Dar ir dar kartą gilinamės į Lietuvos istoriją ir bandom suprasti, kaip, kodėl kaimynai galėjo sužvėrėti ir imti žudyti nekaltus, iki tol buvusius taikius, išprususius, gerai sugyvenančius kaimynus: vaikelius, moteris, vyrus, senelius. Po to grobti jų turtą ir septynis dešimtmečius neigti dalyvavus holokauste. Visada, o ypač šiomis dienomis prisimename garbingus savo bendrapiliečius lietuvius, gelbėjusius žydus“, – sako LŽB pirmininkė F. Kukliansky.

ELTA

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284 Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesunčiams.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Techninis redaktorius –

Jonas Kuprys

Korektorė –

Dalia Sokienė

Administracija –

skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,
audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.
Nepanaudotų straipsnių nesaugojame.

Apskaičiuota sovietų okupacijos padaryta žala

Sovietmečiu Lietuva apie 6 proc. savo biudžeto skirdavo Sovietų Sąjungai ir tai įrodo, jog Lietuva, kaip ir kitos šalys, buvo ne SSRS išlaikytinės, o donorės, sako Latvijos mokslininkas Gatis Kruminis.

Latvijos Vidžemės taikomųjų mokslų universiteto rektorius G. Kruminis taip pat pabrėžia, kad apie trečdalis Lietuvos nacionalinio biudžeto pirmąjį okupacijos dešimtmetį buvo skiriamas karinėms struktūroms, kovojusioms su lietuvių partizanais.

„Visa sovietinio periodo literatūra kalba apie tai, kad didžiulė pagalba buvo teikiama iš centrinio SSRS biudžeto. Tačiau duomenys, kuriuos radau apie Lietuvą, nors ne tiek ir daug, bet apie 5–6 proc. dotuodavo SSRS biudžetą”, – teigė G. Kruminis.

Jis, kartu su Latvijos Vyriausybės sudaryta ekspertų komisija, antradienį Vilniuje pristatė sovietinės okupacijos žalos apskaičiavimo metodiką ir surinktus archyvinius finansinius dokumentus. Mokslininkų skaičiavimais, 1946–1990-aisiais Latvija SSRS skyrė apie 18 proc. nacionalinio biudžeto pajamų, arba 15,9 mlrd. rublių, skaičiuojant 1961-aisiais buvusiu rublio kursu. Šie metai pasirinkti kaip valios stabilumo atskaitos taškas.

Anot G. Kruminio, Lietuvoje šie skaičiavimai kol kas nėra atlikti, kadangi tam reikėtų surinkti daugiau archyvinės medžiagos.

Ekspertų teigimu, skirtumas tarp Baltijos ir kitų SSRS valstybių nacionalinių biudžetų surenkamų pajamų ir išlaidų, kurios buvo mažesnės keliais procentais, buvo skiriamas SSRS biudžetui – tiesa, kiek dalis šių dotacijų vėliau grįždavo į nacionalinius biudžetus.

Latvijos ir Lietuvos centriniuose valstybiniuose archyvuose mokslininko surinkti 1946–1949 metų dokumentai rodo, kad apie 30 proc. Lietuvoje tuo metu surenkamo biudžeto buvo išleidžiama kariuomenės ir nacionalinio saugumo sričiai. Pavyz-

džiui, 1949-aisiais tam buvo skirta 725 mln. rublių. Anot jo, tai paneigia ir plačiai paplitusį mitą, jog pinigai buvo skiriami Lietuvos, kaip ir kitų Baltijos šalių, ekonomikos vystymui.

„Vadinasi, nacionalinio, partizanų pasipriešinimo slopinimas buvo itin stiprus: pvz., 1949 metais Vidaus reikalų ir Valstybės saugumo ministerijų sritims buvo išleidžiama daugiau nei pusė milijardo rublių (...) kovai su vietiniais partizanais, antisovietiniu pagrindžiu. Nes 1940–1950-aisiais esminis prioritetas Lietuvoje buvo sovietinio režimo kova su nacionaliniu pagrindžiu, o ne kokių nors gamyklų statyba, ekonomikos plėtra”, – sako G. Kruminis.

Jo pateiktais skaičiavimais, Lietuvoje 1949-aisiais nacionalinės ir iš centrinio SSRS biudžeto įplaukusios pajamos siekė 2,61 mlrd. rublių, išlaidos – apie 2,46 mlrd. rublių. Būtent šis skirtumas – apie 150 mln. rublių – anot mokslininko, ir atiteko centriniam SSRS biudžetui. Estijoje šis skirtumas 1949-aisiais buvo beveik 140 mln. rublių.

Jis neabejoja, kad ši metodika galėtų praversti Lietuvai skaičiuojant okupacijos žalą.

„Bet kompensacija iš SSRS man yra antraeilis dalykas. Svarbiausia, kad mes sugriautume tuos mitus (...), tą dezinformaciją, kuri yra pateikiama”, – teigė jis.

Su Latvijos mokslininku sutinka ir Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos centro direktorė Birutė Burauskaitė sakydama, kad galėtų būti papildyti 2000-aisiais atlikti skaičiavimai, pagal kuriuos okupacijos žala įvertinta apie 80 mlrd. litų (20 mlrd. JAV dolerių pagal tuometį kursą).

„Manau, kad galima būtų ne perskaičiuoti, o tiesiog papildyti skaičiavimus, kurie jau atlikti: demografiniai nuostoliai – įvairiais laikotarpiais ir būdais prarasti žmonės, jų sveikata, palikuonių likimai turi būti įvertinti. Yra aplinkosaugos, sugriauto ūkio aspektas, nepasiektų dalykų, kuriuos mes būtume pasiekę, kadangi mūsų ekonomika vystėsi panašiai, kaip Danijos ar Suomijos (...). Kadangi jie užčiuopė tą dalyką per finansinius dokumentus, norime tuo pasinaudoti”, – sakė B. Burauskaitė.

Ji sako jau kreipusis dėl duomenų, apie kuriuos kalba kolegos iš Latvijos, į Lietuvos centrinį valstybės archyvą, vėliau bus sprendžiama dėl jų panaudojimo.

„Aš vakar šnekėjau su archyvo vadovu – jie duos specialistą, kadangi iš šalies žmogui užima daugiau laiko. Specialistui vietoje surasti nesusidėtinga, o atlikti analizę – pažiūrėsime, tikriausiai koks nors finansų specialistas bus, kurį mes nusišamdysim”, – teigė ji.

2000-aisiais Vyriausybės sudaryta tarpžinybinė komisija pateikė skaičius, kad sovietų okupacijos padaryta žala Lietuvai siekia maž- daug 20 mlrd. JAV dol. (apie 80 mlrd. litų pagal tuometį JAV dol. kursą), Seimas priėmė tai patvirtinantį įstatymą, tačiau realių žingsnių vykdyti jį reikalaujant Sovietų okupacijos žalos atlyginimo nesiimta.

2012-aisiais, Seimui bebaigiant kadenciją, buvo sukurta ir speciali komisija, kuri turėjo rengti derybines nuostatas ir veiksmų planą siekiant atlyginimo už Sovietų Sąjungos okupacijos padarytą žalą, tačiau veiklos taip ir nepradėjo. Komisijos vadove buvo paskirta B. Burauskaitė.

Lietuvos, Latvijos ir Estijos teisingumo ministrai 2015-ųjų pabaigoje yra pasirašę deklaraciją, kuria skelbiamas siekis apskaičiuoti dėl sovietų okupacijos patirtą žalą, reikalauti jos atlyginimo bei sovietų nusikaltimus įvertinti tarptautiniu mastu.

BNS

Žydų gatvę Vilniuje simboliškai papuošė užrašas trimis kalbomis – lietuvių, hebrajų ir jidiš.

Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

Žydų gatvė – trimis kalbomis

Vilniaus istorinio žydų kvartalo širdyje rugsėjo 20 d. atidengtas Žydų gatvę puošianti lentelė hebrajų ir jidiš kalbomis. Jidiš – tai istorinė šnekamoji Lietuvos žydų kalba, o hebrajų vartojama malda ir švietimui.

Pasak istorinių rašytinių šaltinių, Žydų gatvė Vilniuje minima nuo 1592 m. Joje buvo įsikūręs svarbiausias Lietuvos žydų dvasinis ir kultūrinis centras, veikęs nuo XVI a. pabaigos, šioje gatvėje šurmuliavo prekeiviai, veikė Stiklo turgus.

Meninio gatvės akcento atidengimo iškilnėse dalyvavo Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkė Faina Kukliansky, kuri pastebėjo, kad nors lentelė ir mažytė, tačiau kokia simboliška, artėjant rugsėjo 23-ajai, Lietuvos žydų genocido dienai. Lietuvoje dabar gyvena tik apie 5 tūkstančiai žydų.

„Tai ištis istorinė diena, praėjus 75 metams po to, kai šioje gatvėje veikė Vilniaus getas. Tai svarbus atmintinas dalykas, bet taip pat šiandien yra puiki proga prisiminti ir tai, kaip turiningai ir turtingai gyveno žydai Vilniuje, kalbėjo savo kalba, skaitė ir mokėsi hebrajų kalba”, – sakė Izraelio valstybės ambasadorius A. Maimonas.

ELTA

Prezidentė Dalia Grybauskaitė dalyvaus JT Generalinės Asamblėjos sesijoje

New Yorke jai bus įteiktas Balzeko lietuvių kultūros muziejaus įsteigtas Metų žmogaus apdovanojimas

Prezidentė Dalia Grybauskaitė antradienį išvyko į JAV, kur New Yorke dalyvaus Jungtinių Tautų (JT) Generalinės Asamblėjos sesijoje. Pasaulio šalių vadovų debatuose pagrindinis dėmesys bus skiriamas darnaus vystymosi darbotvarkės įgyvendinimui. Pernai JT narės išipareigojo iki 2030 metų pasiekti 17 darnaus vystymosi tikslų – nuo skurdo įveikimo ir kokybiško švietimo iki kovos su klimato kaita bei ekonominio augimo.

Šalies vadovė kalboje JT Generalinei Asamblėjai pabrėš, kad darnaus pasaulio vystymosi sėkmė neatsiejama nuo moterų padėties gerinimo visame pasaulyje. Prezidentė atkreips pasaulio vadovų dėmesį, kad skurdas ir badas labiausiai paveikia moteris, kalbės apie būtinybę apsaugoti moteris nuo smurto, sudaryti sąlygas joms įgyti išsilavinimą, užtikrinti moterų dalyvavimą priimant svarbiausius politinius ir ekonominius sprendimus.

Moterų pasaulio lyderių tarybai vadovaujanti Prezidentė New Yorke taip pat surengs aukšto lygio diskusiją „Ekonominė smurto prieš moteris kaina”. Renginio tikslas – atkreipti tarptautinės bendruomenės dėmesį į kaštus, kuriuos visi sumokame dėl nesiliaujančio smurto prieš moteris. Renginyje dalyvaus Čilės, Kroatijos, Maltos prezidentės, Pasaulio banko prezidentas, Pasaulio sveikatos organizacijos generalinė direktorė, Europos ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) generalinis sekretorius, kitų tarptautinių organizacijų vadovai, akademinės bendruomenės atstovai bei kiti aukšti svečiai.

Vizito į New Yorką metu, Prezidentei Daliai Grybauskaitei taip pat bus įteiktas Čikagos Balzeko lietuvių kultūros muziejaus įsteigtas metų žmogaus apdovanojimas už šalies vadovės indėlį į lietuvių tautos bei kultūros puoselėjimą.

ELTA

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Mokslo metų pradžia Washington, DC – su šypsenomis ir lietuviškomis spalvomis

Daugiau nei šešiasdešimt vaikų, gyvenančių Washington, DC, apylinkėse, rugsėjo 10 dieną pasitiko Kristijono Donelaičio lituanistinės mokyklos (KDLM) naujuosius, jau 57-uosius, mokslo metus. Šių metų šventė vyko Lietuvos ambasadoje.

Atrodo, kad ką tik atsisveikiname pasibaigus praėjusiems mokslo metams, o jau vėl sveikinamės prasidėjus naujiesiems, – šypsojosi Lietuvos ambasadorius JAV ir Meksikai Rolandas Kriščiūnas. Ypatingiausiems mokslo metų pradžios šventės svečiams – pirmokams – ambasadorius įteikė pirmąją pusę, atkeliavusius iš Lietuvos.

„Man labiausiai patinka šokti“, – pasakojo pirmokas Matas Klimas, užsirišęs trispalvę juostelę. Šių mokslo metų tema bus „Lietuvos tautinis paveldas“.

Mokiniai, tėveliai ir mokytojai susipažins su Lietuvos etnografiniams regionams būdingais tradiciniais amatais, tautiniais kostiumais, liaudies šokiais, dainomis, instrumentais, tarmėmis ir kulinariniu paveldu. Mokyklą lanko vaikai nuo dvejų metų iki pat aštuntos klasės. Kiekvieną šeštadienį jie mokosi lietuvių kalbos, dainų, istorijos, šokių ir tradicijų.

„Kai mano duktė Audra prieš dvi dešimt metų pradėjo lankyti šią mokyklą, buvo krizė, nes susirinko tik apie dešimt vaikų. Atrodė, kad mokyklą reikės uždaryti. Dabar džiugu matyti tiek daug vaikų mūsų mokykloje“, – mokslo metų pradžios šventėje sakė Viktoras Nakas, Šiluvos Marijos koplyčios penkiasdešimtmečio organizacinio komiteto pirmininkas. Jis visus pakvietė į iškilmingą Šiluvos Dievo Motinos koplyčios pašventinimo Vašingtono Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bazilikoje 50-ųjų metinių šventę spalio 9-ąją.

„Šiluvos koplyčioje melsimės už mokyklą, nes visiems reikia Dievo pagalbos“, – ambasadoje kalbėjo monsinjoras Rolandas Makrickas, K. Donelaičio vardo mokyklai simboliškai įteikęs K. Donelaičio „Metų“ audio knygą.

Kristijono Donelaičio lituanistinė mokykla yra viena seniausių lituanistinių mokyklų Jungtinėse Valstijose. Dar 1960-aisiais Washingtono Šv.

Būrys vaikų, tėvelių, mokytojų ir svečių rugsėjo 10 dieną susirinko į Kristijono Donelaičio lituanistinės mokyklos (KDLM) naujųjų mokslo metų šventę. Antroje eilėje, viduryje, stovi Lietuvos ambasadorius JAV ir Meksikai Rolandas Kriščiūnas, šalia jo, kairėje – Kristijono Donelaičio lituanistinės mokyklos direktorė Jūratė Bujanauskas.

Lietuvos ambasadorius JAV ir Meksikai Rolandas Kriščiūnas pirmokams įteikė pirmąją pusę, atkeliavusius iš Lietuvos. Šalia – Kristijono Donelaičio lituanistinės mokyklos direktorė Jūratė Bujanauskas.

Petro katalikų bažnyčios rūsyje kunigas Znotinas pradėjo mokytis lietuvių kalbos, istorijos ir geografijos septyniolika lietuvių vaikų. Po ketverių metų mokykla pavadinta lietuvių grožinės literatūros pradininko Kristijono Donelaičio vardu.

Mokykloje dirba 19 mokytojų, padėjėjų ir būrelių vadovų. Šiame KDLM toliau veiks „St. Jude Regional Catholic School“ patalpose, Rockville, Maryland valstijoje, kur kiekvienas šeštadienio rytas prasidės vaikų ir mokytojų giedamu Lietuvos himnu.

Monsinjoras Rolandas Makrickas K. Donelaičio lituanistinės mokyklos direktorei Jūratei Bujanauskas įteikė simbolinę dovaną – Kristijono Donelaičio „Metų“ audio knygą.

Šių mokslo metų tema bus „Lietuvos tautinis paveldas“. Mokiniai, tėveliai ir mokytojai susipažins su Lietuvos etnografiniams regionams būdingais tradiciniais amatais, tautiniais kostiumais, liaudies šokiais, dainomis, instrumentais, tarmėmis ir kulinariniu paveldu.

Mokykloje dirba 19 mokytojų. Nuotraukoje – dalis mokytojų kolektyvo, iš k.: Gintarė Meižys, Ignas Vismantas, Audrius Kirvelaitis, Angelė Bailey, Alina Wayson, Ugnė Radzevičiūtė, Živilė Učkuronienė, Vaida Meižys, Simona Laurikietytė ir mokyklos dir. Jūratė Bujanauskas.

Simbolinį raktą mokyklos aštuntokams įteikė direktorė Jūratė Bujanauskas.

Rochester: nuo vidurvasario iki rudens lygiadienio

REGINA JUODEIKIENĖ

Visi labai greit pasigesime prabėgusios vasaros. Nors karščiai ir labai mus nuvargino, bet vis dėlto tai buvo tikra vasara. Ši vasara tikrai neleido liūdėti Rochester, New Yorko valstijos, lietuviams.

Vasara prasidėjo Joninėmis birželio 18 dieną Mendon Ponds parke. Susirinkusieji sėdėjo ažuolų pavėsyje. Linksma šventinę programą su visomis tradicijomis vedė Rochester Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Skirmantė J. Philippone ir Giedrė L. Jankauskis.

Skambėjo muzika, dainos, suko si rateliai, degė laužas. Žolynų puokštės, vainikų pynimas ir vaisės įtraukė susirinkusius į vasaros linksmybes. Ši energijos kupina, ilgiausia vasaros diena leido pajusti vienybės harmoniją.

Po Joninių, liepos 9 dieną, Rochester koncertavo „Ave Vita“, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto tautinių šokių ansamblis. Koncertas vyko „Hochstein School of Music and Dance“ salėje. „Ave Vita“ – jaunatviškas, kupinas energijos studentų kolektyvas. Ansamblyje šoka, groja ir dainuoja daugiau nei 100 talentingų medicinos mokslus kremtančių studentų. Rochester lankėsi 42 šio kolektyvo nariai.

Tai nebuvo paprastas koncertas. Muzika, šokiai, dainos, tautosakos žiupsneliai susirinkusius vedė nuostabiais Lietuvos takais ir takeliais... Tereikėjo tik užmerkti akis ir sulaikyti kvėpavimą. Koncerto pabaigoje šokėjai pakvietė žiūrovus iš salės pašokti kartu. Nepakartojamas išpūdis! Nuotaika buvo puiki. Šoko jaunimas ir senimas, vaikai ir vaikaičiai.

Buvo didelė garbė sulaukti šio kolektyvo Rochester mieste. Ačiū vadovams bei visam kolektyvui. Didelės sėkmės linkime vadovams: meno vadovui Kazimierui Kondratavičiui, choreografei Silverijai Gusaitei, instrumentinės grupės vadovui Gintarui Vilčiauskui, vokalinės grupės vadovei Rasai Kazakevičienei, akompaniatoriui Ričardui Monkevičiui.

Šios grupės vizitą organizavo Rochester Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Skirmantė J. Philippone, nariai Janice Raspudic, Aušra Clifford, Regina Juodeikienė. Pagalbininkai – Sue Jenkins ir Lina G. Mitchell.

Vasara tik buvo išibėgėjusi, kai lie-

Liepą Rochester koncertavo „Ave Vita“, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto tautinių šokių ansamblis. Redos Juodelis nuotr.

Tradicines Jonines Rochester lietuviai šventė ažuolų pavėsyje Mendon Ponds parke. Aušros Clifford nuotr.

pos 16 dieną E. Gervicko lituanistinės mokyklos mokiniai dalyvavo linksmoje vasaros gegužinėje prie baseino Nidos ir Jono Lelių sodyboje.

Ir dar ne viskas – liepos 30 dieną lietuviai rinkosi į Šv. Jurgio parapijos gegužinę Greece Canal parke, valgė tradicinius amerikietiškus mėšainius ir dešreles su lietuviškomis mišrainėmis.

Net nepajutome, kaip rugsėjis vėl įsuko mus į naujų renginių ratą. Rugsėjo 3 dieną Rochester Lietuvių Bendruomenė buvo pakviesta dalyvauti „Flavors of Rochester at the Market“ turguje. Skirmantė J. Philippone, Regina Juodeikienė ir Janice Raspudic kvietė visus paragauti „Rokiškio“ sūrio ir raguolio. Buvo paruošta daugiau kaip 300 gabaliukų ir per dvi valandas visas buvo išragauta.

Susidomėjimas buvo labai didelis. Net buvo teirautasi, kur ir kaip galima įsigyti šių produktų. Tačiau dauguma nežinojo, kur Lietuva yra pasaulio žemėlapyje. Aiškinome. Linksmai šypsojosi praeiviai, na, o mes dar labiau, nes dirbome ir „švietėjų“ darbą bei garsiname Lietuvą ... kad ir turguje.

Rudenėlis tik žengia pirmuosius žingsnius, bet jau suspėjo pradžiuginti. Rochester E. Gervicko lituanistinė mokykla vėl linksmai atvėrė duris ateinantiems, 2016–2017-iesiems mokslo metams. Vėl šilta banga užliejo visus – reiškia auginame jauną kartą.

Nemažas būrys sustojo nusifotografuoti prie naujo plakato su lietuviška ir JAV simbolika. Sugrįžo ir jaunesni studentai, ir suaugusiųjų klasė. Trumpą sveikinimo žodį tarė Bendruomenės pirmininkė Skirmantė J. Philippone, Lietuvos garbės konsulas New York valstijoje Rimas Česonis, mokyklos direktorė Aušra Clifford.

Su rudens sezonu prasideda nauja renginių banga, maloniai visus kviečianti lietuviškai bendrystei.

Rugsėjo pabaigoje Rochester koncertuos „Valdas ir damos“ iš Toronto, spalio pabaigoje išgirsime Ingą Valinskienę.

Pagrindiniai renginių organizatoriai yra Rochester Lietuvių Bendruomenės valdyba ir Rochester lietuvių draugija. Aktyviai dalyvauja E. Gervicko lituanistinė mokykla. Glaudžiai bendradarbiaujama su „Dainos aidas“ lietuviška radijo programa.

Linksmai gyvena Rochester lietuviai. Dirbdami kartu, kartu ir pasidžiaugiamo.

Juk kaip malonu, kai po renginio kažkas apkabina, padėkoja, malonų žodį pasako. Tai – organizatorių stiprybė.

Drąsiai galime pasigirti – Rochester lietuviai turi puikių organizatorių ir energingų, tam darbui pasišventusių žmonių. Įkvėpimas ateina juk ir vidurnaktį, tenka paimti pieštuką, užrašyti idėją, ir mintyse imti realizuoti ... Mūsų įkvėpimas – Lietuva!

Drąsiai galime pasigirti – Rochester lietuviai turi puikių organizatorių ir energingų, tam darbui pasišventusių žmonių. Įkvėpimas ateina juk ir vidurnaktį, tenka paimti pieštuką, užrašyti idėją, ir mintyse imti realizuoti ... Mūsų įkvėpimas – Lietuva!

Drąsiai galime pasigirti – Rochester lietuviai turi puikių organizatorių ir energingų, tam darbui pasišventusių žmonių. Įkvėpimas ateina juk ir vidurnaktį, tenka paimti pieštuką, užrašyti idėją, ir mintyse imti realizuoti ... Mūsų įkvėpimas – Lietuva!

Drąsiai galime pasigirti – Rochester lietuviai turi puikių organizatorių ir energingų, tam darbui pasišventusių žmonių. Įkvėpimas ateina juk ir vidurnaktį, tenka paimti pieštuką, užrašyti idėją, ir mintyse imti realizuoti ... Mūsų įkvėpimas – Lietuva!

E. Gervicko lituanistinė mokykla duris atvėrė 2016–2017-iesiems mokslo metams. E. Gervicko lit. mokyklos archyvo nuotr.

„Flavors of Rochester at the Market“ turguje Skirmantė J. Philippone, Janice Raspudic ir Regina Juodeikienė kvietė visus paragauti lietuviško sūrio ir raguolio. Aušros Clifford nuotr.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Pagerbimas ir vardinių stipendijų įteikimas

**V.S.FIL. AUŠRA
JASAITYTĖ PETRY**

1952 m. kovo 28 d. Čikagoje jaunųjų skautų studentų pastangomis buvo įsteigtas Vydūno jaunimo fondas. Svarbiausias tikslas – duoti paskolas mokslui jauniems lietuvių studentams, atvykusiems į Jungtines Amerikos Valstybes. Šios paskolos taip pat buvo suteikiamos ir studijuojantiems Vokietijoje, Lietuvoje, Airijoje, Argentinoje, Turkijoje, Meksikoje, Šveicarijoje ir Kanadoje.

Šiuo metu Fondo valdybą ir tarybą sudaro šie broliai ir sesės. Tarybą sudaro: prof. fil. Romas Viskanta, PhD (pirmininkas), fil. Zita Rabar (pirmininko pavaduotoja), fil. Vytenis Kirvelaitis (Tarybos sekretorius ir teisės patarėjas), fil. Ričardas Chiapetta (ex officio) Akademinio skautų sąjūdžio valdybos pirmininkas), fil. Gintaras Plačas (ex officio) Vydūno jaunimo fondo valdybos pirmininkas), fil. Ramunė Papartienė (igaliotinė valstijai), fil. dr. Jolita Kašalynienė, PhD (igaliotinė Lietuvoje), Tarybos nariai: fil. Danguolė Bielskienė, fil. Leopoldas von Braun, fil. Tomas Dundzila, fil. dr. Andrius Kudirka, MD, fil. Gailė Leipienė, fil. Donatas Ramanauskas, fil. dr. Renata Staniškienė, fil. Jūratė Variakojienė, fil. Vytenis Vilkas ir fil. dr. Robertas Vitas, PhD.

Valdybos nariai: fil. Gintaras Plačas (pirmininkas), fil. Aldona Rauchienė (vicepirmininkė), fil. Vida Brazaitytė (sekretorė), fil. dr. Arūnas Draugelis, PhD (iždininkas), fil. Leopoldas von Braun (investicijų vedėjas), fil. Šarūnas Rimas (raštinės administracijos), fil. Jūratė Variakojienė (ryšiai su visuomene), fil. dr. Jolita Kašalynienė, PhD (Fondo atstovė Lietuvoje) ir fil. Alina Meilytė (jaunimo atstovė).

Tęsiant Vydūno jaunimo fondo tradicijas, rugsėjo 18 d., 12:30 v. p., Pasaulio lietuvių centro Dailės muziejuje, Lemonte, Vydūno jaunimo fondas surengė James Liautaud, „Big Jim“, pagerbimą ir vardinių stipendijų įteikimą.

Dosni ir geros širdies visuomenininkė Gražina Liautaud savo vyro, aŭa James Liautaud, „Big Jim“, atminimui įkūrė 10 000 dol. stipendijas lietuvių kilmės studentams, studijuojantiems verslo mokslus Illinois valstybės pripažintuose universitetuose, kurie siekia bakalauro, magistro ar daktaro laipsnių.

Verslininkas ir pedagogas aŭa James Liautaud mirė 2015 m. spalio 23 d., sulaukęs 79 metų. Gimęs Čikagoje, įsigijo mechaninės inžinerijos bakalauro laipsnį Illinois universitete Urbanoje. Tarnavo Korėjos kare. 1968 m. tapo kompanijos „Capsonic Group“ prezidentu. Įsteigė įvairių verslų: „American Antenna“, „K40 Electronics“. Dėstė Illinois universitete Čikagoje, kuriame įsteigė „Process Designed Training“ (tai vadovavimo mokymo metodus). Taip pat DePaul universitete įvedė „Chicago Family Business Council“. Jo marti Leslie Ann Liautaud, kuri yra Wisconsinio lietuvių

Stipendininkai su Vydūno jaunimo fondo tarybos ir valdybos nariais. Iš k.: prof. Romas Viskanta, fil. Aldona Rauchienė, fil. Jūratė Variakojienė, dr. fil. Arūnas Draugelis, stipendininkė Gerda Zigmantavičiūtė, stipendininkas Rimantas Grabliauskas, stipendijos įkūrėja Gražina Liautaud, stipendininkė Laura Stankevičiūtė, stipendininkas Domininkas Mockus, fil. Vida Brazaitytė, fil. Šarūnas Rimas, fil. Alina Meilytė ir fil. Gintaras Plačas.

Fil. Ričardas Chiapetta sveikinasi su stipendijos įkūrėja Gražina Liautaud ir Wisconsinio lietuvių garbės konsule Leslie Ann Liautaud.

Vydūno jaunimo fondo tarybos pirmininkas prof. Romas Viskanta.

Iš k.: Gerda Zigmantavičiūtė, Rimantas Grabliauskas, Domininkas Mockus ir Laura Stankevičiūtė.

garbės konsulė, pasakė: „Big Jim gerbė tris dalykus savo gyvenime: verslą, mokslą ir savo žmoną Gražiną“.

Šiame pagerbime dalyvavo didelis būrys ne tik akademikų filisterių, bet ir Liautaud šeimos draugai ir pažįstami.

Popietę pradėjo Vydūno jaunimo fondo valdybos pirmininkas fil. Gin-

taras Plačas, kuris gražiai apibūdino Vydūno jaunimo fondo istoriją, tikslą, „Big Jim“ gyvenimą, pristatė jo šeimą, Lietuvos Respublikos gen. konsulą Marių Gudyną, Wisconsinio Lietuvos garbės konsulę Leslie Ann Liautaud ir padėkojo visiems susirinkusiems. Taip pat trumpai apibūdino James Liautaud verslo mokslų stipendiją.

Pasveikinęs visus brolis Gintaras pakvietė fil. Vidą Brazaitytę papasakoti apie Jim Liautaud gyvenimą ir toliau tęsti programą bei įteikti stipendijas. Pirmiausia susirinkusieji tylos minute prisiminė/pagerbė aŭa Jim Liautaud. Norint supažindinti su Jim Liautaud, Illinois universitete buvo sukurta vaizduojant apie jo gyvenimą. Ši vaizduojant pasakoja apie Jim kaip pedagogą, verslininką, sūnų, vyrą, tėvą, dėdę, senelį, kuris mylėjo gyvenimą. Tikrai buvo įrodyta jo meilė gyvenimui, verslui, mokslui, šeimai, visuomenei. Gražus buvo šio ypatingo žmogaus pagerbimas.

Pagerbimui pasibaigus sesė Vida pakvietė Gražiną Liautaud ir Fondo tarybos pirmininką dr. Romą Viskantą įteikti stipendininkams stipendijas.

Užpildyti stipendijos anketą nebuvo lengva. Reikėjo atsakyti į klausimus apie įprastus dalykus – pateikti pažymius, rekomendacijas laiškus, studijavimą kituose kraštuose, priklausymą įvairioms organizacijoms, taip pat – kokį verslą žada daryti už 5 ar 7 metų, ir t.t. Sunkūs klausimai, nelengvi atsakymai.

James Liautaud verslo mokslo stipendijos įteiktos: Rimantui Grabliauskui, kuris siekia bakalauro laipsnio verslo moksluose (Business Administration) Illinois universitete Čikagoje; Domininkui Mockui, kuris siekia daktarato laipsnio ekonomikos srityje Illinois universitete Champagn-Urbana; Laurai Stankevičiūtei, siekiančiai magistro laipsnio finansų srityje DePaul universitete, ir Gerdai Zigmantavičiūtei, studijuojančiai pramoninę technologiją ir vadybą (Industrial Technology and Management) ir siekiančiai magistro laipsnio „Illinois Institute of Technology“ Čikagoje.

Stipendininkai padėkojo mecenatei Gražinai Liautaud ir šeimai už įvertinimą.

Šeimos vardu Lara Liautaud-Berry, Gražinos ir aŭa Jim Liautaud dukra, prisiminė savo tėvelį. Padėkojo mamai už šios stipendijos įkūrimą ir pasveikino stipendininkus.

Kalbėjo Leslie Ann Liautaud, fil. Ričardas Chiapetta, Robertas Vitas, Asta Zimkienė ir Gintaras Plačas. Kalbėjusieji dėkojo Liautaud šeimai už dosnumą ir jaunimo, Dailės muziejaus bei kt. palaikymą.

Popietę baigėsi vaišėmis.

Gyvenime sutikau daug gerų žmonių

LAIMA APANAIVIČIENĖ

Psichologai dešimtmečiais tyrinėja, kas padaro žmones laimingus? Nuo ko priklauso, kad vieniems viskas – valdžia, gyvenimas, darbas – yra blogai, o kiti – viskuo patenkinti? Apie tai galvojau rugsėjo 9 d. važiuodama namo iš sveitingai mane priėmusių Broniaus (Bruno) ir Marilyn Jaselskių namų. Jaučiau si teigiamai energetiškai „pasikrovusi“, kupina begalinio optimizmo, gerumo, gyvenimo džiaugsmo ir prisiminiau kadaise perskaitytus Abraham Lincoln žodžius: „Dauguma žmonių yra laimingi tiek, kiek jie apsisprendžia būti laimingi“

Lankiausi šios šeimos namuose norėdama sužinoti, kas paskatino gerb. profesorių Bronių Jaselskį prieš 13 metų Lietuvių Fonde įkurti Žemaitės gimnazijos Telšiuose stipendijų fondą. Tūlas paklaus: kodėl anksčiau tuo nepasidomėjau. O reikia labai paprastas. Į šį LF vardinį fondą atkreipiau dėmesį todėl, kad pati, kaip ir šio Fondo steigėjas, esu baigusi Telšių Žemaitės gimnaziją. Kitas sutapimas – baigėme ne tik tą pačią gimnaziją (tiesa, dideliu metų skirtumu), bet abu studijavome chemijos mokslus, nors mano pasiekimai nė iš tolo neprilygsta gerb. profesoriaus pasiekimams.

Kur prasidėjo B. Jaselskio gyvenimo kelias?

„Tveriškis aš. Gimiau Ignoto (Ignaciaus) ir Cezarijos Jaselskių šeimoje, Tverų valsčiuje“. Tverai – miestelis, į kurį susibėga keliai iš Rietavo, Laukuvos, Varnių, Žarėnų. Netoli Plungė, Telšiai, Rietavas, Klaipėda“. Į Telšių gimnaziją vyriausiąjį sūnų Ignotas Jaselskis leido todėl, kad ir pats joje

buvo mokėsis. Suradęs sūnui gyvenamą vietą pas draugus, Ignotas nuvedė jį į S. Daukanto gatvėje įsikūrusią Vyskupo Valančiaus mokyklą gimnaziją (Telšių gimnazija mokykla buvo pervadinta 1940 m). Įdomu, kad pastatas ir net adresas yra išlikę iki šių dienų, o šiame name įkūrus butus, vieną jų gavo ir mūsų šeima. Nors mokykla nuomojosi du pastatus, mokyklos poreikių negalėjo patenkinti, tad gavus žemės sklypą architektas Steponas Stulginskis paruošė naujos mokyklos projektą. 1936 m. įvyko naujo mokyklos pastato atidarymas, ir jau šiame pastate gimnaziją baigė ir būsimasis chemijos profesorius B. Jaselskis. Pastate šiandien įsikūrusi Žemaitės gimnazija. Šis vardas gimnazijai buvo suteiktas 1945 m., švenčiant 100-ąsias Žemaitės gimimo metines.

Baigęs gimnaziją B. Jaselskis išvyksta į Kauną studijuoti chemijos. „Kodėl pasiturinčio ūkininko sūnus pasirinko chemiją?“ – klausiu profesoriaus. „Man visada įdomu buvo žinoti, kas vyksta su medžiagomis, todėl ir nutariau studijuoti cheminę technologiją. Tačiau mokslą sutrukdė karas. Vokiečiai ėmė mobilizuoti Lietuvos jaunimą į vokiečių kariuomenę. Aš, užsispyręs žemaitis, matyt, nepatikau vokiečiams ir buvau suimtas, tačiau pavyko pabėgti ir kaip pabėgėlis buvau ieškomųjų sąraše. Nieko kito neliko, kaip trauktis iš Lietuvos, – pasakoja tolimiesnio savo gyvenimo istoriją profesorius. – Pabėgau vienas, slapčiausi, per karą išsilaikiau turėdamas tik kojinių ir baltinių pamainą pasikeitimui, gyvenimą pradėjau nieko neturėdamas. Pavyko įsidarbinti Jungtinių Tautų paramos ir reabilitacijos administracijoje.

Likusiems Lietuvoje likimas taip pat nebuvo saldus. Tėvelis į Vakarų nenorėjo trauktis. Mūsų šeimai teko sunki dalis – tėveliai 11, o sesuo Jadvyga net 13 metų išbuvo Sibire, bet iš-

Bronius Jaselskis

silaikė. Mano sesutė daug padarė, kad palengvintų tėveliams Sibiro kančias. Šiuo metu sesuo gyvena JAV. Jos atvykimo į JAV istorija taip pat įdomi. Po daugelio metų buvimo Sibire jai pasisekė emigruoti į Vokietiją. Viena mano pažįstama pareigūnė, nieko nesakiusi sutvarkė visus dokumentus ir paskambino, kad atvyksta sesuo. Nei aš, nei sesuo negalėjome patikėti, bet taip įvyko. Yra gerų žmonių šioje žemėje, jų daug sutikau savo gyvenime“.

1949 metais atvykęs į JAV, jau po 3 mėnesių, B. Jaselskis tęsia studijas Union College (Schenectady, NY), o vėliau Iowa State University. Šiame universitete 1954 m. įgijo analitinės chemijos magistro laipsnį, o vėliau tapo mokslų daktaru. 1956–1962 m. dirba dėstytoju University of Michigan, o nuo 1962 m. iki išėjimo į pensiją – Loyola University Chicago. Profesorius B. Jaselskis yra daugybės mokslinių darbų ir straipsnių autorius (tarp jų kartu ir su mokslininkais iš Lietuvos), priklauso Amerikos chemikų draugijai, Amerikos mokslo pažangos asociacijai.

Neatskirama jo gyvenimo dalis ir lietuviška veikla. B. Jaselskis ne vieno Mokslo ir kūrybos simpoziumo dalyvis, jo iniciatyva 1999 metais Lietuvos universitetų rektorių grupė buvo priimta Loyolos universitete prezidento bei dekanų. 1978 m. Lietuvos mokslų akademija prof. B. Jaselskį kartu su grupe mokslininkų pakviečia į Lietuvą. Pirmą kartą į Lietuvą atvykęs mokslininkas paskaitas skaito ne tik Mokslo akademijoje, bet ir Kauno politechnikos institute (dabar – Kauno technologijos universitetas – L. A.).

Tada dar buvo gilus sovietmetis, ar

nebuvo baisu važiuoti į Lietuvą?“ – klausiu profesoriaus. „Buvau pamokytas būti atsargiu, tačiau aš puikiai supratau savo kolegas, man daug nereikėjo sakyti. Didžiulis džiaugsmas buvo susitikimas su mama, kuri dar buvo gyva. Po tiek metų buvo malonu pamatyti ir pasikalbėti“, – pasakoja savo pirmos kelionės į Lietuvą išpūdžius B. Jaselskis.

Kas paskatino profesorių LF įkurti vardinį fondą?

„Apie Lietuvių Fondą žinojau seniai. Man patiko šios organizacijos mintis stipendijas skirti iš gautų palūkanų. Pats kapitalas lieka ilgam, o mokiniai kasmet gauna paramą. 2003 m. lankydamasis Lietuvoje susitikau su buvusiu klasės draugu. Papietau, prisiminėm senus laikus, aplankėme ir gimnaziją, kur susitikome su direktoriumi Žydrūnu Želniu. Po pokalbio su juo ir gimė mintis padėti gerai besimokantiems Žemaitės gimnazijos mokiniams, ypač tiems, kurie ruošiasi studijuoti. Taip Lietuvių Fonde atsirado Žemaitės gimnazijos Telšiuose stipendijų fondas, – pasakoja apie šio fondo atsiradimą B. Jaselskis.

„Mano nuomone, tas fondas turėtų vadintis LF Broniaus Jaselskio vardinis fondas Telšių Žemaitės gimnazijos mokiniams, nes jis įkurtas Jūsų“, – sakau profesoriui.

„Man visiškai nesvarbu pavadinimas, man svarbu, kad gabūs, gerai besimokantys mokiniai gautų nors ir nedidelę paramą. Dabar nutariau papildyti šį fondą, – tiesdamas 20 000 dol. čekį, į mano klausimą atsakė B. Jaselskis. – Prisiminimai yra prisiminimai. Šioje mokykloje mokiausi ne tik aš, bet ir mano tėvelis. Esu be galo dėkingas savo mokytojams, kurie mane paruošė gyvenimui. Smagu, kad mokykla išsilaikė iki šių dienų, kad ją jau baigė 95-ios gimnazijos laidos“.

Dar ilgai tą dieną kalbėjomės su gerb. profesoriumi ir jo žmona apie gyvenime sutiktus puikius žmones, apie tai, kaip smagu turėti gerus vaikus, vartėme jo sudarytą Jaselskių šeimos istorijos knygą (sakė, kad skyrė ją savo anūkams, kurių turi 18), žiūrėjome jo skelbtus straipsnius. Negalėjau atsistebėti šio žmogaus jaunatviškumu, jo meile gyvenimui.

„Ačiū už galimybę pasikalbėti žemaitiškai“, – išlydėdamas mane juokavo profesorius, o aš jam Lietuvių Fondo vardu nuoširdžiai padėkojau už malonų priėmimą ir už paramą Žemaitės gimnazijos mokiniams.

KOLUMBO DIENOS SAVAITGALIS Š.M. SPALIO 7-9 D.

--- LSS VIDURIO RAJONO --- PASKILTININKŲ IR SKILTININKŲ KURSAI

TOWER HILL CAMP
(PRIE UNION PIER, MI)
12173 TOWER CAMP RD., | SAWYER, MI 49125

KAINA | \$35.00

Mergaitėms ir berniukams 12+ amžiaus
Skautams/ėms, Jūrų Jaunėms/iams,
Prit. skautams/ėms ir
Jūrų skautams/ėms

KLAUSIMAI

Andrius Anužis 517-974-2949

DIENOTVARKĖ

Penktadienį, spalio 7d. | 7:00 v.v.
skautai gali atvykti dėl laužo, nebus vakarenės,
skautai miegos palapinėse

Šeštadienį, spalio 8 d. | 9:00 v.r.
Kursas prasideda

Sekmadienį, spalio 9d. | 4: 30-6:00 v.v.
Uždarymo ceremonija ir vakarienė

Kursų registracija: <http://skautai.net/apie-mus/rajonai/vidurio-rajono-skiltininkupaskiltininku-kursai/>

Šie kursai yra siūlomi Skautams- (mergaitėms ir berniukams) nuo 12-17 metų amžiaus, išmokyti vadovavimo įgūdžius, išmokyti vadovauti, suprasti grupės dinamiką ir smagiai ir sudaryti draugystę su skautais iš kitų miestų. Prašome prisijungti!

DIDELIS AČIŲ |Audrai Lintakienei , Linui Orentui ir Lilei Gelažis kad padėjote organizuoti šios LSS kursus.

Maironio lituanistinė mokykla kviečia į suaugusiųjų klasę, skirtą pradedantiems mokytis lietuvių kalbos.

Pamokos vyks šeštadieniais nuo 9:30 val. r. iki 11:30 val. r.

Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL.

Susidomėjusius prašome kreiptis į MLM raštinę iki spalio 1 d.

tel. 630-257-0888 arba rašykite mokyklos direktorei

Godai Misiūnienei: gmisiuniene@maironis.org

Su lietuviškomis knygomis apie maistą vaikams bus galima susipažinti Los Angeles

Spalio 1 ir 2 dienomis į Los Angeles lietuvių dienas pirmą kartą atvyksta Lietuvoje didžiulio populiarumo sulaukusios knygos apie vaikų mitybą „Mažylio receptai“ ir „Samčio burtai“ rengėjos. Jų pristatyti iš Lietuvos atkeliauja viena knygų autorių Jurgita Surplienė bei knygas išleidusios leidyklos atstovė, vienos knygos bendraautorė Rūta Kanopkienė. Jaunos ir veiklios mamos papasakos ne tik apie tai, kaip gimė būtinybė išleisti tokias populiarumo susilaukusias knygeles, bet ir kaip svarbu teisingus mažylių mitybos įpročius formuoti nuo mažumės.

Beveik 300 puslapių „Mažylio receptai“ yra naudingi pagalbininkai visiems, auginantiems vaikus nuo pačių mažiausiųjų, tik pradedančių ragauti maistą, iki užtelėjusių valgytojų. Patiekalų receptai (jų knygoje daugiau nei 200) ištis paprasti, lengvai ir greitai paruošiami. Jie „auga“ kartu su mažyliu – nuo pirmųjų tyrelių iki skanumynų, puikiai tiksiančių bendram šeimos stalui. Be to, knygoje yra daug naudingos informacijos apie įvairių produktų maistingumą, pasirinkimą, paruošimo būdus, sezoniskumą, alergijų pavojus, taip pat – gydytojų ir mamų patarimų bei gudrybių, padėsiančių maistu sudominti nevalgius vaikučius.

Vaikų mitybos klausimais rengiant knygą konsultavo pripažinti Lietuvoje medikai – biomedicinos mokslų daktaras, docentas, vaikų gastroenterologas Vaidotas Urbonas, medicinos mokslų daktarė, docentė, vaikų alergologė Odilija Rudzevičienė, gydytoja dietologė Lina Barauskienė.

„Mažylio receptai“ gimė iš asmeninės patirties ir poreikio. Augindama pirmą vaiką ieškojau patikimos informacijos apie produktų įvedimą, savybes, jų paruošimą, kad nedingtų vitaminai. Įvairių ir skirtingų patarimų internete apstu, bet tokios koncentruotos ir patikimos informacijos tėvams lietuvių kalba nebuvo. Todėl, kai su panašiomis problemomis susidūrė mano draugės ir kolegės žurnalistė Ilma Paluckė ir ilgametė viešųjų ryšių specialistė Rūta Kanopkienė, ėmėmės dar-

bo“, – knygos gimimo istoriją prisimena autorė Jurgita Surplienė.

Knyga „Mažylio receptai“ daug mamų Lietuvoje įkvėpė maistą vaikams gaminti namuose. O užtelėjus mažyliams tėvai pastebėjo, kad ir patys vaikai mielai laiką leidžia virtuvėje. Prisidėję prie pusryčių, pietų ar vakarienės gaminimo, daug mieliau tą maistą ir valgo. Taip gimė dar viena merginų sukurta ir išleista knyga „Samčio burtai“.

Tai – trumpos istorijos ir paprasti receptai mažiesiems virtuvės burtininkams. Pagrindiniai knygos herojai – dvyniai Adelė ir Benas. Jų mama, kaip ir daugumos vaikų mamos, šiek tiek – stebukladarė. Maži mamos stebuklai gimsta virtuvėje. Mama vaikams atskleidžia savo burtų paslaptį, ir

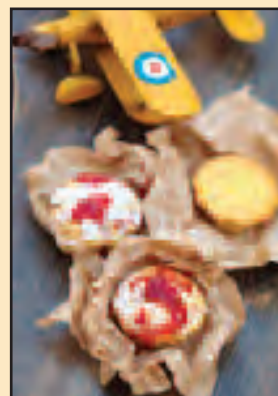
dvyniai imasi pirmųjų savo bandymų virtuvėje. Knyga paskatins vaikus domėtis sveika mityba ir maisto gaminimu, pažadins prigimtinių jų smalsumą, padės vaikams ugdyti įvairius pojūčius ragaujant, uostant, pažįstant įvairius maisto produktus ir tekstūras. Ši knyga pravers ir tėveliams. Psichologai primena, kad maisto gaminimas kartu su vaikais yra smagus ir kokybiškas laiko leidimas su šeima. Knyga skirta vaikams nuo 3 metų. Ją į pagalbą virtuvėje mielai pasitelkia ir vyresni, 8–11 metų, vaikai.

„Samčio burtuose“ pateikta daugiau nei 20 paprastų, bet gardžių receptų. Vaikui peržvelgus aiškiai nupieštus patiekalo gaminimo žingsnius, rankelės pačios tiesiasi link reikalingų daiktų ir maisto produktų.

Abi knygeles galėsite pavartyti Los Angeles lietuvių dienose spalio 1–2 d. Šv. Kazimiero parapijoje. Autorės ir leidėjos visiems perkantiems nepagailės autografų ir praktinių patarimų apie sveiką vaikų mitybą. Iki pasimatymo LA!

Daugiau naujienų, patarimų ir receptų vaikams rasite interneto svetainėje www.mazylioreceptai.lt.

Knygų leidėjų info ir nuotr.

Varškės apkepas

Reikės:

- 200 g varškės;
- 1 kiaušinio;
- 2 šaukštų manų kruopų;
- apie 0,5 stiklinės pieno;
- sviesto ir džiovintų vaisių (formai pabarstyti);
- kepimo miltelių (ant šaukštelio galo – kad būtų ramiau, jog apkepas nesukris).

Paruoštą varškės apkepo masę galite pagardinti pasirinktinai:

- 1 kubeliais ar griežinėliais supjaustytu bananu;
- 1–2 saujomis šviežių uogų: vyšnių ar trešnių be kauliukų, griežinėliais supjaustytų braškių (šaldytos uogos netiks, nes varškė išskys);
- 1 tarkuotu ar gabalėliais supjaustytu obuoliu be žievės;
- 1 rieke moliūgo (apie 100 g truputį apvirto ir sutrinto į tyrę arba stambiai sutarkuoto žalio) ir 1 saujele kokosų drožlių;
- 1 smulkiai tarkuota morka;
- 1 saujele vandenyje mirkytų razinų ar supjaustytų džiovintų slyvų;

Vietoj manų į varškę galite dėti apie 100 g virtų ir truputį pravėsusių smulkių makaronų, ryžių, grikių (nesaldžiam apkepiui), nevirtų avižinių dribsnių ir 1 šaukštelį grietinės.

Patogiausia iš nedidelio kiekio varškės mažyliui apkepą kepti mažose silikoninėse keksiukų formelėse – ir iškeps greičiau (mediniu pagaliuku patikrinkite, ar apkepas iškepė), ir galėsite vienu metu pagardinti apkepą skirtingais priedais.

Paruošto apkepo paviršių pabarstykite džiovintais vaisiais ir kepkite 180 laipsnių orkaitėje apie 30–40 minučių.

PATARIMAS: kepimo formelę galite iškloti kepimo popieriumi ir dėti paruoštą varškės masę – nereikės jos tepti sviestu.

Vaikų virimo knygų rengėjos iš k.: Rūta Kanopkienė, Ilma Paluckė ir Jurgita Surplienė.

New Yorko lietuviai profesionalai subūrė jaunimą diskusijai „Statykime tiltus“

Rugsėjo 15 d. vakarą Lietuvos Respublikos generaliniame konsulate New Yorke šurmuliavo jaunimas ir visi, pasiilgę lietuviškų pašnekesių. New Yorko lietuvių profesionalų komanda sukvietė diskusijai apie Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos (PLJS) veiklą ir galimybes prisidėti prie Lietuvos ateities kūrimo, gyvenant šiaurės Atlanto.

Apie PLJS veiklą, vykdomus ir planuojamus projektus pasakojo atstovybės Lietuvoje vadovė Ieva Davydenko: „Mūsų organizacija yra nepriklausoma, nepolitinė, veikianti savanoriškumo pagrindu. Pagrindiniai tikslai – atstovavimas pasaulio lietuvių jaunimo interesams ir ryšių su Lietuva skatinimas. Mes stengiamės užmegzti realius kontaktus su visame pasaulyje veikiančiomis organizacijomis, vykdomė mokymus toms, kurių veikla sustojusi, arba visiškai naujoms. Norime informuoti ir jungti jaunus žmones. Čia, Jungtinėse Amerikos Valstijose, taip pat yra ką veikti – norisi kažkaip išjudinti net tuos, kurie galvoja, kad gyvena per toli.“

Kas dvejus metus Lietuvoje rengiamas Pasaulio lietuvių jaunimo susitikimas – lyg Ievos ir visos komandos darbų įrodymas, kuris kalba pats už save. Susitikimo metu pranešimus verslo, mokslo, politikos ir kultūros temomis skaito ir diskutuoti kviečia įvairių sričių specialistai. Renginio metu „Harmony park“ teritorijoje visuomet veikia kūrybinės ir technologinės dirbtuvės, vyksta susitikimai su rašytojais, keliautojais, aktorais, didžiųjų Lietuvos ir

New Yorko lietuviai profesionalų susitikime. Kalba Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New Yorke, Julius Pranevičius. Sonatos Brokevičiūtės nuotr.

užsienio įmonių vadovais, sportininkais. „2011-aisiais gimusi mintis tapo realybe ir išpildė mūsų lūkesčius su kaupu. Dabar šį renginį visi drąsiai vadina verslo, mokslo, politikos ir kultūros festivaliu. Tik šis festivalis kitoks nei žmonės įpratę girdėti. Ten apsaugai nebūna ką veikti – į festivalį atvyksta norintys bendrauti ir bendradarbiauti, o ne ieškantys konfliktų žmonės. Jis visus suvienija“, – džiaugėsi PLJS vadovė, atvykusi į New Yorką užmegzti naujų ryšių ir paskatinti bendradarbiavimą, didesnę JAV lietuvių jaunimo įsitraukimą.

Kitas draugiškas ir pozityvus kupinas svečias, padedantis ir kuriantis PLJS naudai – garsus JAV dai-

lininkas, iliustratorius, ilgą laiką New Yorke gyvenantis lietuvis Ray Bartkus pasidalijo patirtimi, kaip būnant toli galima atiduoti dalį savęs ir Lietuvai: „Nesvarbu, kur tu fiziškai gyveni, vis tiek esi lietuvis. Nusiperki bilietą, ir jau gimtinėje. Aš Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungai dirbu be atlygio, bet džiaugiuosi turėdamas galimybę pabendrauti su ten dirbančiais šauniais, jaunais žmonėmis – taip pat savanoriais. Mes tam ir tiesiame, statome tiltus“.

Meda Piečytė, LR gen. konsulato New Yorke praktikantė

Dr. Žygimantas PAVILIONIS

TS-LKD kandidatas Naujamiesčio apygardoje

ŽYGIS UŽ SUVIENYTĄ LIETUVĄ!

24 diplomatinio darbo metai, integruojant Lietuvą į ES, NATO, sutvirtinant santykius su JAV, suteikė man unikalios patirties. Žinau, kaip apginti Lietuvos interesus, pritraukti užsienio investicijas, kaip ją pakeisti pagal geriausius pasaulio pavyzdžius. Negalime būti vidutiniška valstybe – tik būdami vieni iš geriausių šiame regione galime išlikti. Tačiau, kad tai pasiektumėme, privalome susivienyti – tiek šalies viduje, tiek su išvykusiais piliečiais bei regione. Tad vardan savo keturių sūnų ir visų Lietuvos žmonių gerovės sieksiu:

- Vieningos Lietuvos**, kurioje žmogus, o ne cementas būtų valstybės prioritetu: didesni atlyginimai, konkurencinga, užsienio investicijas pritraukianti ekonomika, neapmokestinamas minimumas susietas su minimalia alga; parama jaunoms šeimoms, sumažinta administracinė, mokesstinė našta smulkiam ir vidutiniam verslui; švietimo reforma, didesnis mokslo ir tyrimų finansavimas; sumažintas biurokratinis aparatas; nulinė tolerancija korupcijai;
- Visame pasaulyje vieningų lietuvių**: sieksiu nacionalinio susitarimo dėl dvigubos pilietybės suteikimo bei internetinio balsavimo lietuvių kilmės piliečiams, gyvenantiems ES ir NATO valstybėse. Vietoje imigrantų iš trečiųjų šalių integravimo sieksiu sukurti išvykusių lietuvių grąžinimo strategiją su aiškia koordinavimo sistema bei atskira institucija. Kovosiu su Lietuvos piliečių išnaudojimu užsienyje.
- Vieningo regiono**: sieksiu apjungti Šiaurės, Baltijos, Vidurio Europos, Vokietijos, Jungtinės Karalystės, JAV jėgas vardan mūsų regiono gynybinio ir energetinio saugumo bei ES/NATO plėtros į Rytų Europą; sieksiu įtvirtinti Vilnių ne tik kaip ekonomikos, bet ir demokratijos, kultūros Silicio slėnį.

LIETUVA IR PASAULIS

Parengė Vitalius Zaikauskas

Pastabos dėl Ignalinos AE uždarymo

Vilnius (Mano vyriausybė) – Europos Audito rūmai paskelbė ataskaitą, kurioje įvertinta, kaip panaudojama Europos Sąjungos (ES) finansinė parama Lietuvos, Slovakijos ir Bulgarijos atominėms elektrinėms uždaryti.

Šioje kas penkerius metus ruošiamoje ataskaitoje taip pat pateikiamos rekomendacijos Europos Komisijai (EK) ir atomines jėgaines uždarančioms šalims, kaip būtų galima tobulinti šiuos procesus bei jų finansavimą.

Saugiai uždaryti Ignalinos AE yra vienas svarbiausių ir, reikia pripažinti, vienas sudėtingiausių darbų. Anksčiau iškilusius sunkumus sugebėta įveikti, o šiandien darbai vyksta pagal planą. Šiuo metu yra užtikrintas finansavimas iki 2020 metų, tačiau lėšų poreikis išliks ir vėliau – vienai Lietuvai uždarymo našta būtų per sunki. Todėl jau kuris laikas vyksta po-

kalbiai su EK.

Pastaraisiais metais pasiekta reali pažanga uždarant elektrinę. Patvirtintas naujas galutinio Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimo planas, kuriame patvirtinti griežti darbų atlikimo terminai. Du pagrindiniai infrastruktūros projektai – Laikinoji panaudoto branduolinio kuro saugykla bei Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginiai ir laikinoji saugykla – baigiami įgyvendinti.

Europos Audito rūmų išvadose teigiamai įvertinti Ignalinos AE vadovybės sprendimai dalį paslaugų pirkti iš šalies. Tokie sprendimai priimami įvertinus jų efektyvumą. Auditoriai taip pat primena, kad elektrinės uždarymo projektas praeityje susidūrė su nesklandumais – išaugo veiklos nutraukimo kaštai bei pailgėjo terminai.

SGD terminalas yra sėkmės istorija

SGD – Lietuvos sėkmės istorija.

Technologijos.lt nuotr.

Klaipėda (Energetikos ministerijos info) – AB „Klaipėdos nafta“ valdomame suskystintųjų gamtinių dujų (SGD) terminale lankėsi Dominique Ristori, Europos Komisijos (EK) Energetikos generalinio direktorato vadovas. D. Ristori teigiamai įvertino Lietuvos pasirinktą dujų tiekimo alternatyvos modelį.

Vizito Lietuvoje metu D. Ristori domėjosi Lietuvos energetikos politikos tikslais, Lietuvos bei regioniniais energetikos projektais, apsilankė SGD terminale, kuris, kaip numatyta pagal Europos Sąjungos (ES) direktyvą, nuo 2014 m. gruodžio užtikrina gamtinių dujų importą ir energetinę nepriklausomybę.

SGD terminale D. Ristori buvo pristatyti terminalo veiklos rezultatai. Šiomet Lietuva daugiau dujų importuoja per SGD terminalą nei dujų, tiekiamų per vamzdyną iš Rusijos. Nuo 2014 m. Klaipėdos terminalui suteikus alternatyvų dujų tiekimo šaltinį Lie-

tuvai, Latvijai ir Estijai. Tai didžiulė pažanga regione, kuris daugelį metų buvo priklausomas nuo monopolinio gamtinių dujų tiekėjo.

„SGD terminalas Klaipėdoje neabejotinai įgyvendina Energetikos Sąjungos tikslus ir ES SGD strategiją, kurios vienas iš pagrindinių ramsčių – energijos tiekimo saugumas. EK palankiai įvertino šio terminalo projekto įgyvendinimą, ir dabar aiškiai matome, kad jis duoda laukiamų rezultatų – šiais metais Lietuva pirmą kartą istorijoje importuoja daugiau dujų per SGD terminalą nei iš ‘Gazprom’. Be to, Komisija yra liudininkas to, kad terminalas taip pat tiekia energiją į kaimynines valstybes nares – Estiją ir Latviją. Tai rodo, kad SGD terminalas yra sėkmės istorija, ir mes turime ištirti visas galimybes užtikrinant jos sėkmingą veiklą regioniniu mastu”, – sakė D. Ristori.

Valstybei priklauso 72,32 proc. AB „Klaipėdos nafta“ akcijų.

Ruošiamasi parodai EXPO 2017

Vilnius (Mano vyriausybė) – Ateinančiais metais Kazachstano sostinėje Astanoje tris mėnesius (nuo birželio 10 d. iki rugsėjo 10 d.) vyks tarptautinė specializuota paroda „EXPO 2017”.

Pagrindinė parodos tema – „Ateities energija”, potėmės – CO2 mažinimas (anglies dioksido surinkimas ir saugojimas, atsinaujinanti energija, vandenilis, branduolinė sintezė), tvarus energijos vartojimas (urbanistinis planavimas, efektyvus transportas, efektyvi pramonė) ir „energija vi-

siems” (energija kovoje su skurdu, tvarios energetikos prieinamumas, decentralizuotos energetikos sistemos).

Asmenys, norintys dalyvauti pagrindinėje Lietuvos paviljono ekspozicijoje, ar savo idėjomis, produktais (paslaugomis) ar lėšomis bent iš dalies prisidėti prie jos įrengimo, vykdyti paviljone komercinę veiklą ir pan. turėtų kreiptis į Lietuvos pristatymą šioje parodoje organizuojančią Aplinkos ministeriją.

Sirijoje subombarduota JT vilkstinė

Damaskas (ELTA) – Jungtinės Tautos (JT) nutraukė humanitarinės pagalbos tiekimą Sirijoje – sustabdyti visi humanitarinę pagalbą gabenantys sunkvežimiai, kai netoli Alepo miesto jie tapo oro antskrydžio taikiniu.

JT atstovas sakė, kad humanitarinės pagalbos vilkistinei suteiktas reikiamas leidimas, o konfliktuojančios pusės, tarp kurių Rusija ir JAV, informuotos. Sunaikinta 18 iš 31 sunkvežimių, kuriuose buvo gabenami kviečiai, žemieniai drabužiai ir medikamentai. JAV išreiškė pasipiktinimą dėl šios atakos. Kai kurie ekspertai tvirtina, jog

už šį antskrydį atsakomybę turėtų priimti Rusija. JAV teigė įvertinsiančios bendradarbiavimo su Rusija (Sirijos vyriausybės sąjungininke) ateities perspektyvas.

Humanitarinės pagalbos tiekimas į apsiaustas Sirijos teritorijas buvo pagrindinė praėjusią savaitę paskelbtų paliaubų dalis. Sirijos kariuomenė paskelbė paliaubų pilietinio karo alinamoje šalyje pabaigą.

JAV ir Rusijos sutartos paliaubos Sirijoje galiojo nuo praėjusios savaitės pirmadienio. Pastaruoju metu jos buvo vis labiau pažeidinėjamos.

Bauda „Apple” nereiškia visos JAV baudimas

Washingtonas

(Diena.lt) – Europos Sąjungos (ES) konkurencijos komisarė Margrethe Vestager lankydamosi JAV pareiškė, kad ES reikalavimas JAV technologijų milžinei „Apple” sumokėti 13 mlrd. eurų mokesčius, nereiškia Bendrijos nusi-

teikimo prieš amerikiečių kompanijas. Tai komisarė pareiškė praėjus kelioms valandoms po to, kai ES pradėjo išsamų tyrimą dėl Liuksemburgo sukurtų ypatingų mokestinių sąlygų Prancūzijos dujų grupei „Engie”. Ši žinia, anot M. Vestager, rodo, kad ES tiria visus mokesčių vengimo atvejus.

Praėjusį mėnesį Komisija nurodė „Apple” sumokėti 13 mlrd. eurų mokesčių, kurių kompanija nesumokėjo Airijoje dėl ten jai taikytų ypatingų mokestinių sąlygų. Anksčiau Europoje pradėti tyrimai prieš tokias JAV kompanijas, kaip „Starbucks”, „Amazon” ir „Google” kontroliuojanti kompanija „Alphabet”, kurios su kai kuriomis

Komisarė Margrethe Vestager nenusistačiusi prieš visas JAV kompanijas.

Politico.eu nuotr.

Europos vyriausybės buvo sutarusios dėl mokestinių lengvatų.

Komisarė pabrėžė, kad ES sprendimai nėra atsakas į JAV rinkos priežiūros tarnybų skiriamas milijonines baudas Europos bankams už JAV įves-
tų sankcijų pažeidimą, jų vaidmenų hipoteka užtikrintų vertybinių popierių rinkos krizėje.

Jungtinių Valstijų izdo departamentas mano, kad Vokietijos bankas „Deutsche Bank” turėtų sumokėti 14 mlrd. JAV dolerių, kad būtų sureguliuotos pretenzijos, susijusios su byla dėl manipuliavimo hipoteka.

Dalai Lama pasisakė EP – Kinija įniršo

Kiniją supykde Dalai Lamos susitikimas su M. Schulz Europos Parlamente.

Jokpeme.com nuotr.

Pekinas (ELTA) – Kinija pareiškė pasipiktinimą ir pagrasino imtis atsakomųjų priemonių, kai tremtyje gyvenantis Tibeto dvasinis vadovas Dalai Lama praėjusią savaitę pasisakė Prancūzijos Strasbūro mieste šikūrusiame Europos Parlamente (EP) ir susitiko su EP prezidentu Martin Schulz.

Kinija 80 metų amžiaus Nobelio premijos laureatą vienuolį Dalai Lamą laiko separatistu, nors, paties Dalai Lamos teigimu, jis tik siekia plačios autonomijos savo gimtajam kraštui, kuri komunistinės Kinijos pajėgos „taikiai išlaisvino” 1950 metais.

Kinijos užsienio reikalų ministerijos atstovas Lu Kang sakė, kad EP ir

M. Schulz ignoravo stiprų Kinijos pasipriešinimą dėl susitikimo su Dalai Lama.

Keli užsienio vadovai yra pasiruošę ateinančiomis dienomis susitikti su Dalai Lama, tačiau baiminamasi, kad tai sukels smarkią Kinijos, antros didžiausios pasaulio ekonomikos, reakciją.

Tibeto dvasinis vadovas Dalai Lama praėjusią savaitę EP sakė besiviliantis, kad bus išspręstas Tibeto klausimas, tačiau ragino išorinį pasaulį ir Europos Sąjungą ignoruoti Pekino kritiką.

Dalai Lama į Indiją pabėgo 1959 metais.

VERSLO NAUJIENOS

Terorizmas drebina pasaulio ekonomiką

Teroro atakos tapo rimtu iššūkiu ir didžiule grėsme pasaulinei ekonomikai, pabrėžta Didžiojo dvidešimtuko (G-20) šalių finansų vadovų susitikime. Besitęsiantys teroristiniai išpuoliai ne tik pakenkia nukentėjusių šalių vidaus ekonomikai, tačiau it banga nuvilnija ir per kitų šalių ekonomikas.

Reaguodami į visus pastaruosius įvykius G-20 šalių finansų vadovų komunikate paskelbta, kad geopolitiniai konfliktai, terorizmas ir pabėgėlių srautai toliau komplikuoja silpną ekonominį atsigavimą.

Didėjantis nerimas mažina investicijas

Didėjantis nerimas dėl teroristinių atakų pirmiausia atsiliepia pačiai šaliai, tačiau bėdos gali nuvilnyti ir per visą regioną. Pirmiausia tai pastebima investuotojų nuotaikose.

DNB banko vyriausioji ekonomistė Jekaterina Rojaka tvirtina, kad po kiekvieno teroristinio išpuolio nerimo indeksas pradeda smarkiai kilti. Tai reiškia didėjantį nerumą ir neapibrėžtumą, kuris visad kenkia.

„Tiek žmonės, tiek verslas ir investuotojai mėgsta stabilumą. Jei stabilumo nėra, mažėja investicijų srautai ir blogėja lūkesčiai. Matome, kad to pastarųjų metų įvykiai jau atsiliepė Belgijos rodikliams ir Prancūzijos. Investuotojai nemėgsta investuoti ten, kur yra didžiulės galimybės prarasti ne vien turta, bet ir gyvybių. Reikia papildomo draudimo ir tai brangiau kainuoja, o taip pat resursų pritraukimas yra brangesnis“, – sako ekonomistė J. Rojaka.

SEB banko vyriausiasis ekonomistas Gitanas Nausėda taip pat pabrėžia, kad pirmiausia teroristiniai išpuoliai atsiliepia investicinei erdvei.

„Kuomet nežinia, kur gali būti suduotas naujas smūgis, stengiamasi atidėlioti sprendimus ir tikėtis, kad ateityje bus ramiau. Tai yra tolygu tiek investicinių planų, tiek ir vartojimo stabdymui. Be abejo, tai tiesiogiai ir labai neigiamai veikia vidaus rinką. Akcijų rinkos ir kitos vertybinių popierių bei finansų rinkos taip pat labai jautrios, tačiau jų įtaka galbūt yra daugiau momentinė – lemia didesnes turbulencijas finansų rinkose. Tačiau neigiami lūkesčiai ir baimės veikia jau makro ekonomiką. O tai tikrai neigiamas ir blogiausias – ilgalaikis veik-

sys“, – komentuoja G. Nausėda.

Stabdomi investiciniai sprendimai atsiliepia viso pasaulio ekonomikai. Jo nuomone, teroristinių akcijų organizatoriai puikiai supranta, kad kartais svarbu ne pats išpuolis, o baimės kūrimas regione, kuris veikia visa ekonominę aplinką.

„Ilgainiui tai gali turėti makro ekonominį poveikį. Atlyginimų augimas būtų lėtesnis, o nedarbo lygis didesnis dėl silpnesnio investicinio aktyvumo. O valstybės norėdamos kažkaip balansuoti finansinius srautus būtų priverstos arba riboti viešąsias išlaidas, arba didinti mokesčius. Bet kuriuo atveju, tai yra labai nepageidaujami procesai ir nepageidaujami sprendimai šiuo metu“, – vertina ekonomistas. O Lietuvoje?

Esant neramumams vienose šalyse, investuotojai linkę savo dėmesį nukreipti į kitas šalis. Būtent žvelgiant iš šios perspektyvos Lietuvai galimi du keliai.

Smūgis gali būti dvejopas. Nes dažni teroristiniai išpuoliai neigiamai veikia Vokietijos vidaus ekonomiką, o ši šalis patenka tarp svarbiausių Lietuvos eksporto partnerių, teigia ekonomistas.

Ekonomistė J. Rojaka taip pat pastebi, kad investicijų atžvilgiu, galime pasidaryti patrauklūs. Mat Lietuva maža, čia nedidelė dalis imigrantų iš trečiųjų šalių ir šiuo atžvilgiu esame mažiau įdomūs tiek užsienio žiniasklaidai, tiek teroristinėms organizacijoms, svarsto ekonomistė. Tačiau neišvengtume neigiamų eksporto pasekmių.

„Euro zona viena pagrindinių mūsų prekybos partnerių, tai gali labai neigiamai paveikti ir mūsų eksporto rodiklius. Jei tose šalyse pradeda mažėti vartojimas, atitinkamai neturim kur eksportuoti arba mūsų eksporto konkurencija su kitomis eksporto rinkomis didėja. Tai reiškia, kad turėtume arba pigiau parduoti, arba mažiau. O tai kenktų ir mūsų ekonomikai, ir darbo užmokesčiui, ir darbo vietų kūrimui“, – virtinę problemų įvardija ekonomistė.

G-20 šalims priklauso Argentina, Australija, Brazilija, Indija, Indonezija, Italija, Japonija, Jungtinės Amerikos Valstijos, Jungtinė Karalystė, Kanada, Kinija, Meksika, Pietų Afrikos Respublika, Pietų Korėja, Prancūzija, Rusija, Saudo Arabija, Turkija, Vokietija.

Viktorija Chockevičiūtė, Ekonomika.lt

Latvija: sąžiningai praturtėti neįmanoma

Du trečdaliai (67 proc.) Latvijos gyventojų tvirtina, jog sąžiningais būdais praturtėti neįmanoma, rodo apklausos rezultatai.

Priešingą nuomonę išsakė 26 proc., jokios – 7 proc. respondentų.

Nuo 1999-ųjų, kai pirmąkart buvo

atlikta šalies gyventojų apklausa šia tema, didžiausia praturtėjimo sąžiningais būdais galimybėmis netikinčiųjų buvo 2000-aisiais – 78 proc., o mažiausiai tokių skeptikų buvo pernai 65 procentai.

BNS

Nauja mada kapinėse

3D antkapiai vienus žavi, kitus juokina.

„Facebook“ nuotr.

Kapinių puošyba – nuo seno lietuviams aktuali tema. Kol vieni renkasi sodinti našlaites, kiti linkę kapą užkloti plytelėmis ar dirbtine žole. Tačiau nenorintiems daug vargti prižiūrint kapus, siūloma naujovė – 3D fotojuostos. Unikalių antkapių ir paminklų verslu užsiimantis Darius Kondratavičius pasakoja, kad pats norėjo kažką gražaus artimiesiems padaryti, o įgyvendinus idėją nuspręsta ją pasidailinti ir su kitais. Lietuvoje ši idėja gyvuoja jau apie metus laiko.

Pašnekovas pasakoja, kad užsakymų šiuo metu labai daug iš visos Lietuvos, o padarytų – 12.

Tiesa, kaina gali įtikti ne kiekvienam. Mat tokio puošybos elemento kaina prasideda nuo 250 eurų, už vie-

ną kv. metrą įskaičiuojant visus darbus ir medžiagas. Paveiksliuko pasirinkimas įtakos kainai neturi, tikina D. Kondratavičius.

„Kiekvienas žmogus turi savo pasirinkimą, bet daugiausia renkasi juodai baltus paveiksliukus. Gyvai jie tikrai atrodo daug geriau nei nuotraukose. Turime labai didelę nuotraukų galeriją, žmonės turi iš ko rinktis“, – sako jis.

Nors idėja itin patogi emigrantams, kurie negali dažnai grįžti prižiūrėti kapų, D. Kondratavičius teigia, kad domisi ne vien išvykėliai.

Visgi ne visiems ši idėja patiko. Atsirado manančių, kad toks lenktyniavimas, kaip papuošti kapą – neskoningas.

Tv3.lt

Kas šešta cigaretė – kontrabandinė

Statistika rodo, kad nelegalių cigarečių Lietuvoje po truputį mažėja, bet kas šešta surūkyta cigaretė vis dar yra kontrabandinė. Pasak kontrabandos situaciją Lietuvoje tiriančių specialistų, nors su nelegaliomis cigaretėmis susijusių asmenų policijai vis įkliūva, tik mažuma jų – pagrindiniai organizatoriai.

„Vienas iš mūsų tyrimo tikslų buvo nustatyti, kas yra dažniausiai sulaikomi ir baudžiami, ir ar tai – būtent tie esminiai žmonės, kurie organizuoja nelegalią cigarečių apyvartą. Gyvenimas yra toks, kad įkliūva tie, kurie geriausia matomi – tie, kurie pardavinėja, rečiau – tie, kurie perka. Paprastai pardavinėja pagyvenusios moterys, kurios nori prisidurti prie pensijos. [...] O patys pagrindiniai organizatoriai įkliūna, bet daug rečiau“, – pasakoja Lietu-

Kontrabandiniai rūkalai suduoda labai rimtą smūgį šalių ekonomikoms.

Veidas.lt nuotr.

vos teisės instituto vyr. mokslo darbuotojas dr. Skirmantas Bikelis.

Pasak jo, kontrabanda – labai pelningas verslas, nes Baltarusijoje cigaretės nekainuoja nė pusės euro, o, pavyzdžiui, Jungtinėje Karalystėje, pakelis cigarečių kainuoja 10 eurų.

„Valstietis“

Europoje nemokamas internetas iki 2020 m.

Europos Komisija (ER) pasiūlė visiškai panaikinti mokestį už tarptinklinį ryšį Europoje ir užtikrinti nemokamą internetą didžiuosiuose Europos miestuose iki 2020 metų. Tai pareiškė EK pirmininkas Jean Claude Juncker. „Iki 2020 metų siūlome užtikrinti didžiausiuose Europos miestuose nemokamą internetą, o iki 2025 metų – penktosios kartos (5G) technologijų be-

laidžio ryšio paslaugas visoje Europos Sąjungos teritorijoje“, – sakė J. C. Juncker.

„Turime visiškai atšaukti mokestį už tarptinklinį ryšį ES teritorijoje, kiekvienas europietis su savo mobiliuoju telefonu bet kurioje Europos vietoje turi jaustis kaip namie“, – pabrėžė jis.

ELTA

Euro ir kitų valiutų santykiai (2016 metų rugsėjo 21 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 0,89 €
- 1 AUD (Australijos doleris) – 0,68 €
- 1 CAD (Kanados doleris) – 0,68 €
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,16 €
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,66 €

PO DIEVO SPARNU

Linas Kukuraitis:
Vargšai yra mūsų veidrodis

Vilniaus arkivyskupijos „Caritas“ direktorius Linas Kukuraitis

RENATA ŽIŪKAITĖ

Popiežius Pranciškus šiais metais mus ypač kviečia gailėstingumui, solidarumui su kenčiančiais, ar-timo meilės darbams. „Caritas“ yra ta or-ganizacija, kuri visame pasaulyje sten-giasi sumažinti socialinę atskirtį, pa-deda labiausiai pažeidžiamoms visuo-menės grupėms: benamiams, kaliniams, narkomanams, gatvės vaikams susi-grąžinti savo žmogišką orumą. Besi-baigiant Dievo Gailėstingumo metams, kalbiname Vilniaus arkivyskupijos „Ca-ritas“ direktorių, 5 vaikų tėtį Liną Ku-kuraitį.

Ar gali papasakoti, kaip vyksta „Caritas“ veikla Vilniaus arkivyskupijoje? Ar pasikeitė organizacijos veikimo kryptys?

Esame sostinės „Caritas“, kuris rūpinasi 16 skirtingų pažeidžiamų gru-pių. Tai benamiai, vienišos motinos, priklausomi asmenys, gatvės jauni-mas, vaikai. Yra 44 centrai, kurie pa-deda tiems žmonėms. Šiuo metu „Ca-ritas“ veikla yra pasikeitusi, ji negali apsiriboti rūbų ir maisto dalinimu, nes tiek rūbų, tiek maisto šie žmonės gali įsigyti oresniu būdu. „Caritas“ orientuojasi į buvimą šalia kenčiančio. Daugelis žmonių yra visuomenės pa-ribiuose. Gatvės vaikai, jaunimas, pri-klausomi asmenys, vienišos mamos. Labai svarbu būti šalia, buvimu šalia ugdytis patiems, padėti šiems žmo-nėms integruotis į visuomenę. Labda-ros valgykla „Betanija“ anksčiau teik-davo maitinimą 500 žmonių. Bestebint žmonių poreikius, situaciją, suvokėme, kad šiems žmonėms neužtenka tik pa-valgyti. Šalia įkūrėme higienos centrą, kad jie galėtų nusiprausti. Pradėjome susitikimų grupes – maldos, Šv. Rašto skaitymo, meno, teatro grupes, įsikū-rė vargingųjų muzikos ansamblis. Šie žmonės yra vedami į susitikimo, bu-vimo kartu erdvę, valgis yra tik vienas iš susitikimo ženklų. Labai daug Vil-niaus parapijų grupių įsijungė į buvi-mą „Betanijoje“ su vargingaisiais. Jie pakviesti vieną kartą per mėnesį su-

sitikti su žmonėmis, parengti kažkokią edukacinę programą, prisistatymą. Vargšai išgyveno atskirtį, ir čia, „Be-tanijoje“, yra susitikimo erdvė, kuri ku-ria abipusę vertę. Prasidėjo geri po-kyčiai. Betaniečiai pradėjo puostis, laukdavo svečių, jiems atsivėrė erdvė išsipasakoti. Bendruomenių grupės paruošia vis naują programėlę, žmonių akiratis plečiasi. Parapijų grupės su-kūrė savo konferenciją internete, kur įdeda savo liudijimus – kaip juos ar jų grupelę paveikė apsilankymas „Beta-nijoje“. Jauni žmonės pradeda visai ki-taip matyti skurdą, vargstančius, save, visuomenę. Tas susitikimas gali kurti tam tikrą kultūrą. Mes tampame labiau priimantys, mažiau bijantys, atviresni vieni kitiems. Vargingieji žmonės po truputį integruojami į darbą – jie pa-deda gaminti pietus, indus plauti, kai kurie išitraukia ir žvakelių dirbtuvių veiklą. Pabėgėliams yra įkurtas Dienos centras. Lietuvoje buvo daug baimės pabėgėlių klausimu, dabar viskas eina geryn.

Lietuva jau daugiau kaip 20 metų yra nepriklausoma. Ar keitėsi visuomenės požiūris į žmones, gyvenančius viuomenės pa-ribiuose?

Požiūris keičiasi, kai vyksta susi-tikimas. Dar vyrauja nuomonė, kad pats žmogus yra kaltas. Žmonės pa-keičia nuomonę, kai išgirsta konkrečią benamio, vaiko situaciją. Juk jau kai tas benamis augo, nebuvo sudarytos so-cialinės sąlygos vystytis taip, kad jis ga-lėtų funkcionaliai egzistuoti visuo-menėje. Užaugo globos namuose, viskas jam buvo paduota, nežinojo net kaip at-rodo kiaušinis. Kai suėjo 18 metų, buvo išmestas į gatvę, ir, susidurdamas su tikrove, negalėjo išgyventi. Tokius žmones surenka kalėjimai, iš vienos institucijos jie persikelia į kitą. Labai siauro mąstymo tie žmonės. Visuome-nėje daug neadekvatumo. Dar opus pabėgėlių klausimas – vyrauja nuo-monė, kad negalime rūpintis kitais, nes turime daug skurdo savo šalies viduje. Labai mažai esame solidarūs. Mažą so-lidarumą atskleidžia 2015 metais pasi-rodžiusi statistika, kad Lietuvoje so-

cialinė nelygybė Europoje aukščiausia, net aukštesnė už Rumuniją ir Bulga-riją. Pinigų kiekis pasiskirsto netoly-giai. Esame labai uždari, daugiau lin-kę remtis į savo šeimą, turtą naudoja-me savo reikmėms, ir nereikia niekuo kitu rūpintis. Žmonės, kurie neteko darbo, sprendė problemą individualiai, šeimų vyrai emigravo į užsienį. Keis-ta, kad nesugebame spręsti problemų kartu, o bandomė savo jėgomis. Juk bankrutavus, pvz. gamyklos cechui, kuriame dirbome daug metų, galėtume susiburti ir imtis kartu nedarbo prob-lemos. Deja, šie žmonės remiasi savo jė-gomis. Dirbti metai nesukūrė artimų ryšių. Socialinė nelygybė sąlygoja ir al-koholizmą, savižudybes. Vyrai neat-laiko individualios perspektyvos, kad vienas turi susikurti gerovę ir šeimą išlaikyti. Neatlaiko įtampos, kad vie-nas su naujaisiu „Mersedesu“ važi-nėja, o kitas net negali mašinos įsigyti. Solidarumo trūksta.

Lietuva yra tik viena iš posovietinių vals-tybių. Kodėl būtent Lietuva pirmąja savi-žudybių, skryrybų, našlaičių, alkoholio su-vartojimo kiekiu? Ar tai slypi mūsų tautos charakteryje?

Daug priežasčių. Istorinės prie-žastys, ilgiausia rezistencija Europoje su perlaužtu pasipriešinimu, perlauž-tas laisvės stuburas, inteligentijos di-džioji dalis išgabenta iš Lietuvos, iš-gyventa įtampa, kai iš lygių įžengėme į tokią didžiulę nelygybę. Lietuvoje jau turime milijardierių, o kiti su skatiku kišenėje vaikšto. Tai kelia didžiulę įtampą. Mūsų visuomenė auga, kai šeimos stiprėja. Visuomenės audinys stiprus ten, kur stiprios šeimos. Jei gi-mei silpnoje šeimoje, tavo galimybės įsitvirtinti yra labai menkos. Yra ma-žai pastangų solidarumui puoselėti. Miesto parapijose mes vieni kitų ne-pažįstame, ryšių stinga. Atsiremti rei-kia į tarpusavio tinklus. Net parapijos šeimų bendruomenėse, kur mes vieni kitus pažįstame ir jaučiame, net jose šeimos linkusios nesidalinti, jei ištin-ka sunkumas. Šeimoms neužtenka jė-gų vienoms įveikti sunkumus, ir ben-druomenė pamato problemą, kai jau prasideda skryrybų procesas. Kur yra bendrystė, į kurią galime atsiremti? Ar mes esame tokie nepatikimi, o gal čia mūsų nedrąsa savo trapumą atverti ir parodyti kitiems? Mes turime ir ben-drystėje stiprėti, ir leisti tam pažei-džiamumui atsiremti ir draugus, į kitus, nes nuo to stiprės bendruomenė. Tam

reikia drąsos, pripažinti, kad nesame tobuli. Vilniuje turime stiprių parapi-jos bendruomenių, kurios, tikiu, ap-želdins Lietuvos dykumą.

Motina Teresė ragino atrasti Kalkutą savo aplinkoje. Kaip mes turėtume elgtis su vargšais, kuriuos dažnai sutinkame savo gat-vėse, kurie prašo mūsų išmaldos?

Elgtis kaip ir su visais kitas. Mes jaučiame įtampą, kad vargšai mūsų kažko paprašys. Kad būtų oru, mes tu-rėtume skirti laiką su jais susipažinti. Tas galioja visiems. Kaip elgiamės su mus užkalbinančiu žmogumi parduo-tuvėje, gatvėje. Kartais skubame ir prabėgame pro kitus kaip pro televi-zorių. Neišeina pervertinti ryšio su el-getaujančiu reikšmės. Aš pats susi-draugauju su keletu, kitų atsiprašau, kad negaliu šiuo metu skirti jiems nei laiko, nei pinigų. Ir ta draugystė kartais duoda vaisių. Svarbu, kad el-getaujantys žmonės neštų savo indėlį, jautų savo vertę, reikalingumą. Pvz., prie mano parapijos žmogus kas sek-madienį elgetauja. Mes keičiamės kny-gomis, jis man praneša parapijos nau-jienas, nutikimus apie parapiją, pasa-ko savo nuomonę apie parapiją, „Ca-ritas“. Tik kartą buvau davęs pinigų. Esu prašęs pasimelsti, nors jis nėra maldingas. Aš labai tikiu žmonių, ku-rie yra atskirtyje ir kančioje, malda. Paaukoju pinigų ir prašau, kad mels-tųsi. Tai yra išmaldos prasmė. Viena mergina, kuri elgetaudavo prie mūsų parapijos, dabar įsitvirtino „Caritas“ kaip žvakelių gamybos vadovė, yra save išlaikanti, rūpinasi kitais. Buvo draugystė su ja, eidavome kartu kavos išgerti. Galbūt ir per tai Dievas ją gydė.

Ar pavyksta šiems žmonėms išeiti iš at-skirties rato?

Lietuvoje karta iš kartos perduo-damas skurdas. Bet vis dėlto pavyksta netgi anūkus ištraukti. Tam reikalin-gas ištikimas savęs dovanojimas. Kad atpažintų, kad jie yra tokie svarbūs, kad kažkokie žmonės skiria jiems 10 metų, kad jie užaugtų Dienos cent-ruose. Jie susituokia, stoja į universi-tetus, patys savanoriauja. Tokia yra in-vesticija į tą žmogų ir santykį. Nak-vynės namuose pusė benamių yra dir-bančių. Kurie neturi skolų. „Caritas“ suteikia būstą, didžioji dalis išlipa iš duobės, nebavartuoja alkoholio ar nar-kotikų. Tokie yra pasiaukojimo ir mei-lės vaisiai.

ĮVAIRŪS

■ Moteris ieško žmonių priežiūros dar-bo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, mi-nimali anglų kalba, nevairuoja. Gali pa-keisti savaitgaliais. **Tel. 773-940-5264.**

■ Vyras ieško žmonių priežiūros darbo pakeitimų penktadieniais, šeštadieniais, sekmadieniais. Legalūs dokumentai, vai-ruoja, patirtis, rekomendacijos. **Tel. 708-465-6854.**

■ Moteris, turinti 20 metų ligonių slaugos darbo patirtį, ieško darbo su gyvenimu. Siūlyti įvairius variantus. **Tel. 630-280-1347**

■ Vyras ieško pagyvenusių žmonių prie-žiūros darbo su gyvenimu. Gali pakeisti, išleisti atostogų. **Tel. 630-670-0813.**

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su grįžimu namo, gali prižiūrėti ir vaikus, galimi pakeitimai. **Tel. 331-245-5378** arba **331-245-5077.**

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu rusų ar lietuvių šeimoje. Di-delė patirtis. Gali pakeisti bet kurią savaitės dieną. Siūlyti įvairius variantus. **Tel. 773-640-3559.**

■ Medikė ieško senų žmonių priežiū-ros darbo IN, MI, IL valstijose. Patirtis, re-komendacijos, gali išleisti atostogų. Siū-lyti įvairius variantus. **Tel. 773-280-3421.**

**SKELBIMAI •
773-585-9500**

Aleksų giminė dešimtą kartą susitiko prie vaišių stalo prisiminti garbingus protėvius ir pabendrauti su jų ainiais.

DEŠIMTASIS ALEKSŲ GIMINĖS SUVAŽIAVIMAS

VALENTINAS ALEKSA

**Giminės, kaip ir medžio, tvirtybė – šaknyse.
O kiekviena nauja karta klausia, iš kur ji atėjo.**

**Giminė be praeities – tarsi medis
be šaknų ir be tvirtybės.**

Aleksų giminė, gyvenusi Sūduvoje, mūsų kraštui XIX a. ir XX a. išaugino ne vieną mokslininką, kultūros, politikos ir visuomenės veikėją. Pirmasis giminę išgarsino **Jurgis Aleksa-Aleksandravičius** (1819–1894), žymus botanikas, pedagogas, visuomenės veikėjas, mokslų daktaras, profesorius. Jo du broliai Aleksos už dalyvavimą 1831 m. Lenkijos ir Lietuvos sukilime okupacinės carinės Rusijos valdžios buvo suimti ir ištremti į Sibirą.

Kitoje kartoje – **Julius Aleksa** (1855–1891), gydytojas, publicistas, knygnešys, varpininkas. Jis dalyvavo tautiniame lietuvių sąjūdyje, buvo kalintas Rusijos caro žandarų. Dirbo gydytoju Jonavoje, Naumiestyje (dabar Kudirkos Naumiestis) ir Aleksote (dabar Kaunas). Rinko lietuvių liaudies dainas ir jų melodijas. Sudarė botanikos lietuvių-lotynų kalbų žodyną. Bendradarbiavo lietuvių spaudoje: „Varpe“, „Vienybėje lietuvininkų“. Juliaus Aleksos brolis **Konstantinas Aleksa** (1863–1935), mokytojas, okupuoto Lenkijos Vilniaus krašto lietuvių visuomenės veikėjas. Laikinojo Vilniaus lietuvių komiteto narys, Vilniaus krašto Lietuvių mokytojų sąjungos pirmininkas, Lietuvių mokslo draugijos narys. Vilniaus krašto daugelio lietuvių draugijų veiklus narys. Kalintas okupacinės lenkų valdžios Vilniaus Lukiškių kalėjime. Jų brolis **Juozapas (Juozas) Aleksa** (1853–1921), ūkininkas, Sūduvos krašto lietuvių visuomenės veikėjas. Pirmosios Sūduvos krašte surengtos lietuvių ūkininkų 1911 m. Marijampolės ūkio parodos, kuri buvo reikšminga ne tik ūkiniu, bet ir kultūriniu bei tautiniu, organizacinio komiteto narys. Rūpinosi lietuvių ūkininkų švietimu, rengė žemės ūkio kursus, paskaitas ir parodas. Kitas brolis **Jonas Aleksa** (1854–1940), teisininkas, taikos teisėjas Liudvinave, Marijampolėje, Alytuje, Kalvarijoje (iš viso teisėjavo per 50 metų). Buvo išrinktas Janavo valsčiaus viršaičiu. Savo namuose laikė draudžiamą lietuvių spaudą. Puikiai ir išmintingai tvarkė savo ūkį, vėliau dvarą. Pradžios mokslus jo vaikai baigė namuose, kuriems buvo

samdomi lietuviai mokytojai.

Kitoje kartoje – **Jonas Pranas Aleksa** (1879–1955), Pirmosios Lietuvos Respublikos vienas kūrėjų, žemės ūkio didysis architektas, lietuvių pilietinės visuomenės, ūkininkų savivaldos, moderniosios strateginio valdymo metodologijos pradininkas, visuomenės veikėjas, agronomas, ekonomistas, filosofas, so-

Jonas Pranas Aleksa
(1875–1955)

Julius Aleksa
(1855–1891)

jos gydytojas, sociologas, archeobiologas, pedagogas, visuomenės veikėjas, mokslų daktaras, profesorius. Lietuvos veterinarijos akademijos garbės daktaras. Lietuvos žemės ūkio ir Lietuvos veterinarijos akademijų vienas steigėjų ir kūrėjų. Kalintas Rusijos caro žandarų bei bolševikų. Jų brolis Vincas (Vincentas) Aleksa 1905 m. išvyko gyventi ir dirbti į JAV. Jų sesuo **Emilija Aleksaitė-Paulionienė** (1887–1970) nuo galimų okupantų sovietų represijų pasitraukė į Vokietiją, vėliau į JAV. Jų giminaitis **Pijus Aleksa** (1894–1958), kunigas, bažnytinės teisės daktaras, profesorius. 1934–1944 m. buvo Vilkaviškio vyskupijos kurijos oficiolas. Nuo galimų sovietų represijų pasitraukė į Vokietiją, vėliau į JAV.

Kitoje kartoje – **Viktoras Aleksa** (1910–1986), Lietuvos armijos karininkas, inžinierius, mokslininkas, peda-

gogas. Pirmosios Lietuvos Respublikos kariuomenės karininkas. 1940 m. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą jis greitai įsijungė į pasipriešinimo sovietų okupantams, lietuvių kariškių judėjimą. Vėliau visą nacių okupacinį laikotarpį Lietuvoje bendradarbiavo su Lietuvių aktyvistų fronto bendražygiais. 1958–1985 m. dirbo pedagoginį darbą Vilniaus universitete. 1973 m. apsigynė technikos mokslų kandidato disertaciją (dabar prilygsta mokslo daktaro disertacijai).

Vykdė mokslo tiriamąjį darbą. Priešinosi sovietinio režimo ideologijai, už ką buvo sovietų valdžios persekiojamas. Tos pačios kartos giminaičiai, Lietuvos pasipriešinimo sovietiniam okupaciniam režimui trys broliai **Ananas Aleksa** (1923–1947), **Juozas Aleksa**

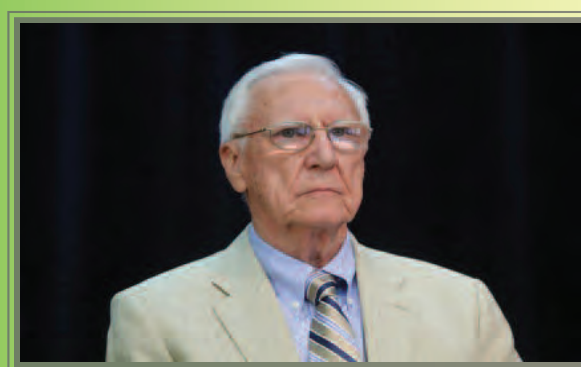
(1924–1946), **Valentinas Aleksa** (1929–1950), Tauro apygardos partizanai, žuvo Sūduvos žemėje.

Saulėtą ir šiltą šeštadienį, rugsėjo dešimtosios rytą, iš visos Lietuvos į tradicinį – dešimtąjį Aleksų giminės suvažiavimą Kaune (jis rengiamas kas dvejus metus) atvyko per penkiasdešimt giminaičių. Tarp jų buvo mokslininkų, visuomenės veikėjų, inžinierių, gydytojų, teisininkų, dailininkų, ekonomistų ir moksleivių. Čia iškilieji giminaičiai buvo prisiminti ir gražiai pagerbti. Visi bendravo, gėrė kavą, valgė sumuštinis, pyragaičius, ragavo įvairių rūšių tortus, dalijosi idomiais prisiminimais bei numatė giminės bendravimo tolesnes gaires. Šiam Aleksų giminės susitikimui buvo išleistas specialus vokas, atvirlaiškis ir pagamintas ženkliukas.

Žinome, kad JAV, o taip ir Čikagoje gyvena mūsų Aleksų giminaičiai, tačiau Lietuvoje mes neturime jų jokių adresų. Gal kas nors iš Aleksų giminaičių, gyvenančių JAV, atsilieps ir parašys el. paštu: valentinas.al@gmail.com?

2016 m. spalio 9 d., sekmadienį, 1 val. p. p.

Lemonte, Pasaulio lietuvių centre, Lietuvių dailės muziejuje

Lietuvos kariuomenės vadas, generolas majoras

JONAS KRONKAITIS

skaitys paskaitą

**„Lietuvos apsaugos perspektyva
grėsmingame pasaulyje“**

Kviečiame!

Rengia Lituanistikos tyrimo ir studijų centras

Išėivijos jėga — Dainava

DR. VIKTORAS STANKUS

Kadaise profesorius Kazys Pakštas, pasiryžęs išsaugoti Lietuvą nuo nedraugiškų kaimynų, pasiūlė steigti atsarginę Lietuvą, – Britų Hondure ar Angoloje, Afrikoje. Bet atsarginė Lietuva – tai mes, išeivija, palaikanti ryšius su Lietuva. Mes ne kokie užsienio lietuviai, kažkur, už sienos, merdintys, bet tikrai Diaspora, ką atskleidžia talpus graikiškos kilmės žodis ir kaip mus teigiamai apibūdino buvęs Lietuvos ambasadorius JAV ir Meksikai Žygimantas Pavilionis. Bendraudamas su JAV lietuviais jis pareiškė: „Pamačiau lietuvių Diasporos jėgą, kaip stipriai ir gambiai darbuojasi Lietuvos labui“.

Ir jau 60 metų, kaip atsarginė Lietuva, lietuviybės židinys Dainava, Dainavos jaunimo stovykla, klesti ir dvasiškai ugdo lietuvišką jaunimą, puoselėja lietuvių kalbą ir kultūrą, būtinumą išsaugoti Lietuvos nepriklausomybę ir valstybingumą. Užtat Dainavos „veteranai“, jaunimas, jaunos šeimos, svečiai, taip gausiai susitelkę Darbo dienos savaitgalį, rugsėjo 3–5 d., švęsti 60 metų Dainavos klestėjimo jubiliejaus.

Inžinierius Juozas Polikaitis, JAV Lietuvių Bendruomenės, Ateitininkų ir Dainavos stovyklos pasišventęs ilgametis darbuotojas, susitelkusiems po didžiule palapine (kurios šonai buvo atdari gaiviam Dainavos vėjeliui), sveikino atvykusius ir, kaip nuo jaunystės prityręs Dainavos stovyklų dalyvis ir rengėjas, pasakojo apie Dainavos svarbą – įdomią istoriją ir raidą.

Kai iš okupuotos Lietuvos išblaškyti lietuviai atsirado JAV, tuojau rūpinosi lietuviybės išlaikymu, dvasinių vertybių ugdymu tarp jaunimo, siekė atstatyti prarastą Lietuvos nepriklausomybę. Ateitininkai subūrė jų katalikišką jaunimą, ir jau 1950 m. suruošė Ateitininkų moksleivių stovyklą Clevelando priemiestyje Chagrin Falls. O 1954 m. ARKLF suvažiavime Clevelande išrinktas pirmininku dr. Adolfas Damušis pasiūlė kur nors pirkti žemę ir ten įsteigti stovyklą. Daug ieškota vietovių, bet nutarta, kad tinkamiausia vieta – tai trikampyje tarp Čikagos, Clevelando ir Detroito. Ir arčiau Detroito, kad vietiniams lietuviams būtų lengviau atvykti steigiant stovyklą, prižiūrėti ūkiškai.

Ir 1955 m. spalio mėnesį buvo nupirka vietovė Manchester, Michigan, netoli Detroito, su kalvų supamu ežerėliu ir primenantį Dainavos kraštą Lietuvoje. Taip stovykla ir pavadinta. 1956 m. pirmoji Dainavos stovykla – tai mergaičių, vėliau – moksleivių ir studentų; po to bendru vardu – jaunučių, ilgainiui – „veteranų“, jaunų šeimų.

Bet Dainava buvo skirta ne vien Ateitininkijai, jos vadovybė sukūrė prieglobstį visiems lietuviams ir jų organizacijoms puoselėti, išlaikyti lietuviybę, lietuvių kalbą, lietuvių kultūrą JAV. Apart ateitininkų dalyvavo ir skautai, kitos lietuvių jaunimo organizacijos bei moterų „Alatėja“, vyko šv. Mišios lietuvių kalba. Vyko dainų ir šokių švenčių vadovų suvažiavimai ruošiantis šventėms, mokytojų kursai, Lietuvos vyčių stovyklos, lietuvių kalbos kursai (juos praturtino dr. Antanas Klimas, prof. Salys, t. Juozas

Dainavos jubiliejaus dalis visų kartų dalyvių.

Dr. Mariaus Laniausko nuotraukos

Vaišnys, SJ). Įsteigta „Lithuanian Heritage“ (Lietuviško paveldo) stovykla (vadinama „angliukų“) – lietuvių kilmės vaikams ir suaugusiems susipažinti su lietuvių kalba ir kultūra. Studijų, ideologinai kursai, kalakursai Padėkos dienos savaitgalį. Ir įvairiausi seminarai, paskaitos, įdomūs Frontininkų pristatymai, parodos ir koncertai.

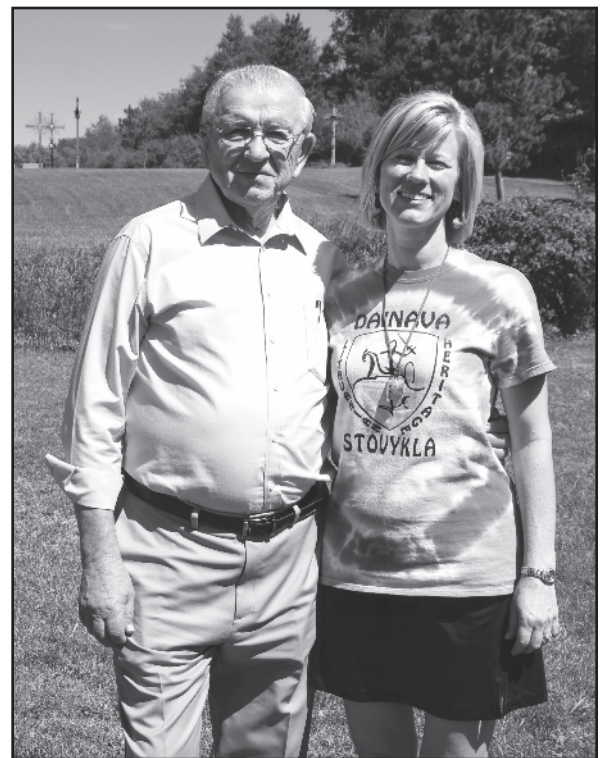
Po Juozo Polikaičio įdomaus, išsamaus pristatymo kalbėjo jo dukra Rima Polikaitytė-Birutienė, kuri vadovauja „Heritage“ stovykloms nuo 1993 m. Rima iškelė svarbą išlaikyti lietuvių kalbą – kad ją išmokytų jau nebekalbantys lietuviškai. Kad mūsų bendruomenė augtų su nauju – atgimusi atžalynu. Ką Rima puoselėja nuo 1993 m., tik visai neseniai JAV gyvenantys airių kilmės jauni žmonės susirūpino airių „gaelic“ kalbos atgaivinimu Airijoje (šia kalba kalba tik 89 000 žmonių), ruošia kursus, pamokas. Jei „gaelic“ kalba išnyktų, airių tauta prarastų savo senovinę kultūrą, savo tapatybę.

Ką Rima pabrėžė – išlaikai kalbą, išlaikai tautą. Tą suprato rusų caras, todėl (1865–1905) buvo uždraudęs lietuvišką raštą, norėdamas sunaikinti lietuvių tautą, nors lenkų kalbai davė valią. Kremlius tai irgi suprato, 1956 m. įsakė J. Paleckiiui sovietų okupuotoje Lietuvoje įsteigti iki 350 lenkiškų mokyklų, net ten, kur visai lenkų nebuvo. Pirmia lietuviams sulenkimsim, tada lengviau surusinsim. „Tai bus Lietuva, bet nebus lietuvių“.

Bet išeivija atsipykė, 1953–1969 m. Bostone, Amerikoje, išleido 36 tomų (su papildymais) Lietuviškąją enciklopediją. Sovietų okupuotoje Lietuvoje sovietinė valdžia, kad neatsiliktų nuo lietuvių išeivijos Amerikoje, buvo priversta 1966 m. išleisti savo enciklopediją lietuvių kalba, ta kalba, kurią stengėsi nuslopinti. Išleido 3 tomus ir pavadino „Mažąja lietuviškąją tarybinę enciklopediją“; vėliau pasirodė ir didesnė.

Bet kas būdinga Amerikos Lietuviškajai enciklopedijai – tai, kad nedarkomos nelietuvių pavardės, „nesulietuvinamos“. Rašoma: rašytojas James Joyce, o ne Džeimsas Džoisas, – bandyk tokį dalyką atrasti internete ar mokslinėje knygoje. Tie „sulietuvinimai“ daro žalą patiems lietuviams. Pavyzdžiui,

šiandien Lietuvoje tam tikri mokslininkai savo knygose apie nacių okupuotą Lietuvą visas nacių okupantų vokiškas pavardes sulietuviną (net skliausteliuose neduoda originali pavardė). Taigi nelietuviams mokslininkams atrodo, kad jie visi lietuviai. Generolas S. Raštikis savo atsiminimuose vokiškas pavardes rašo vokiškai, o Valdovų rūmuose pateikiamame Lietuvos valdovų sąrašė valdovai slaviskomis pavardėmis nelietuvinami (net skliausteliuose), net tie, kurie yra tikrai lietuviai. O

Juozas Polikaitis su dukra Rima Birutienė.

Dainos Čyvienės nuotr.

prancūzai nesismulkina – jie karalių, vokiečių Karl der Grosse, stačiai rašo „Charlemagne“.

Lietuvių dainius Justinas Marcinkevičius yra rašęs – kokia nesąmonė daryti lietuvių kalbą „sulietuvinimais“ ir vis daugėjančiomis svetimybėmis. Susirūpinę kalbininkai ragina Lietuvą ir išeiviją išlaikyti tobulą lietuvių kalbą. Tik kad taip neatsitiktų, jog lietuvių kalba Lietuvoje taip „sumodernės“, kad Lietuva nebesusikalbės su išeivija.

Jubiliejinės Dainavos stovyklos meninė programa – akivaizdus pavyzdys, kaip išeivija stengėsi ne tik išlaikyti lietuvių kalbą, bet ir kūrybingai ją iškelti. Dainavo lietuviškas atžalynas, Dainavos ansamblio vyrų vienetas: Liudas Landsbergis, Audrius Polikaitis, Marius Polikaitis, Kastytis Šoliūnas, vadovas Darius Polikaitis, akompanuotojas Vidas Neverauskas. Vienetas ne tik atliko lietuviškų kompozitorių kūrinius vis nauja interpretacija, bet ir Dariaus Polikaičio meistriškai sukurta muziką ir jo brolio Mariaus amerikoniškai muziką gambiai pritaikytus lietuviškus žodžius. Klausytojams suspaudė širdis daina „Dainava“ (muzika ir žodžiai Dariaus Polikaičio) ir „Rūpintojėlis“ (muzika gitaristo Vito Underio, žodžiai Clevelando tautinių šokių grupės „Švyturys“ vadovės Aušrinės Širvinskienės).

Juozas Polikaitis priminė, kad turime atlikti ir pilietinę pareigą. Tiems, kurie turi Lietuvos pilietybę, dalijo balsavimo anketas rinkimams Lietuvoje. Jei aktyviai išeivija balsuos, išrinks atstovą į Lietuvos seimą.

Stovykla buvo sėkminga dėka pasišventusio 60-mečio ruošos komiteto, kurį sudarė: Elainė Norkus, Lina Nicklin, tėvas Lukas Laniauskas, SJ, dr. Marius Laniauskas (ilgametis Dainavos tarybos sekretorius), Vaiva Čyvienė. Didelis ačiū už stropų darbą.

Po darbų atsikvėpę: Stephanie Brown, Laura Sirgedaitė, Dainavos tarybos dabartinė pirmininkė Dana Rugienytė, dr. Andrius Giedraitis ir buvęs Tarybos pirmininkas Kastytis Giedraitis.

MANO VIRTUVĖ

OBUOLIŲ PYRAGAS

Ruduo – obuolių metas. Šis obuolių pyrago receptas labai paprastas, bet ypatingai skanus. Išbandykite!

Reikės:

- 1 1/3 puoduko aliejaus (canola)
- 3 puod. miltų
- 1 valg. šaukšto cinamono
- 1 šaukštelio kepimo sodos
- 1/2 šaukštelio druskos
- 1 1/2 puod. cukraus

- 3 didelių kiaušinių
- 3 ar 4 obuolių (jos supjaustyti į didelius kubelius, susidarys iš viso apie 3 puod.). Parinkite rūgštesnius obuolius.
- 1 puod. kapotų graikinių riešutų
- 2 šaukštelių vanilės

Darbo eiga:

- 1. Įkaitinkite orkaitę iki 350°F. Ištepkite „Bundt“ kepimo formą (12 puodelių tūrio) aliejumi.
- 2. Miltus, cinamoną, kepimo sodą ir druską supilkite į sietelį ir išsijokite.
- 3. Dideliame dubenyje gerai suplakite aliejų, cukrų, vanilę ir kiaušinius.
- 4. Miltų mišinį sumaišykite su kiaušinių mase (tešla bus kietoka).
- 5. Sudėkite obuolius ir riešutus.
- 6. Supilkite tešlą į paruoštą formą ir kepkite apie 75–90 min. Po 60 min. su mediniu pagaliuku patikrinkite, ar pyragas iškepęs.
- 7. Pyragą atvėsinkite ir gardžiukitės.

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

Skaitykite
„Draugą“
greičiau!
www.draugas.org

A † A
DALĖ LENORE MURRAY
VAIKUTYTĖ

Mirė 2016 m. rugsėjo 15 d., sulaukusi 94 metų.
Gyveno Brookfield, WI.
Gimė 1922 m. gegužės 20 d. Čikagoje.
Nuliūdę liko: vaikai Patricia Cagney, Brian ir James F. Murray; anūkai Bridget (Jason Hyska) Cagney, Erin (Donald Nelson) Cagney Nelson ir Brendan Cagney; proanūkai Conor Patrick Cagney Hyska, Cian Francis Cagney Hyska ir Maria Francesca Nelson; dukterėčios, sūnėnai, kiti giminės ir draugai.
Velionė buvo žmona a. a. James F. Murray, su kuriuo išgyveno 53 metus, sesuo a. a. John Vaikučio, duktė a. a. Petro ir a. a. Pranutės Poškaitės Vaikučių.
Dalė daug metų priklausė St. Joseph Congregation, buvo President of American Lithuanian Women’s Alliance ir žurnalo „Moterų dirva“ redaktorė.
Velionės atminimui galite aukoti St. Joseph’s Education Endowment Fund arba savo pasirinktai labdaros organizacijai.
A. a. Dalė bus pašarvota rugsėjo 23 d., penktadienį, nuo 5 val. p. p. iki 6:45 val. v. St. Joseph Congregation (12130 W Center St. Wauwatosa, WI), kur 7 val. vakaro vyks atsisveikinimo šv. Mišios.
Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.
Nuoširdžiai kviečiame visus draugus, artimuosius ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. Becker Ritter FH, tel. 262-782-5330 arba
www.BeckerRitter.com

A † A
BENIGNA BLANDIS

Mirė 2016 m. rugsėjo 20 d. Hazel Crest, IL.
Gyveno Oak Forest, IL.
Gimė Lietuvoje, Gudžūnuose.
Nuliūdę liko: duktė Aušra Paronienė su vyru Jonu; sūnus Linas Laurušonis, anūkai Stephanie Laurušonytė ir Elisa Laurušonytė, kiti giminės, draugai ir pažįstami.
A. a. Benigna bus pašarvota pirmadienį, rugsėjo 26 d., 10 val. ryto Pal. Jurgio Matulaičio misijoje, 14911 127th St., Lemont, IL, kurioje 11 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.
Vietoje gėlių prašome aukoti American Cancer Society.
Kviečiame visus draugus, artimuosius ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel.800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

„Draugo“ knygynėlyje rasite tai, ko jums reikia

Siūlome atvykti į „Draugą“ ir įsitikinti, kad čia jūs įsigysite knygas, kurių ilgai ieškojote. Prižadame – knygų įvairovė jus nustebins.

Šįkart siūlome susipažinti su Birutės Jonuškaitės (rašytoja, publicistė, vertėja) apsakymų knyga „Kregždėlaiškis“. Ši knyga, anot autorės, skirta savo laukinės prigimties neišdavusioms moterims arba bent jau mėginančioms susivokti, kas jos esančios. (Beje, ir nekompleksuotiems vyrams, norintiems bent šiek tiek pažinti tokias moteris). Čia viskas tikra – ir meilė, ir mirtis, ir išdavystė, ir netgi mūsų ėjimas į Europą – nes patikrinta gyvenimu. Kaip teigia pati autorė: „Knygą rašiau natūraliai, kaip gyvenu ir jaučiu – aš, kaip gyvenate ir jaučiate jūs: kartais – su aistra, kartais – su ironija, kartais – su lengva šypsena.“

Knygos kaina – 13 dol. (Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9.25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.).

Daugiau informacijos tel. 773-585-9500

„Draugo“ knygynėlis dirba nuo 8:30 val. r. iki 4:30 val. p. p.
Adresas: 4545 W. 63rd. Street, Chicago, IL.

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Kanklių virtuozė ir vokalistė Indrė Jurgelevičiūtė** atstovaus Lietuvą aštuoniolikta- me kasmetiniame Pasaulio muzikos festi- valyje Čikagoje „World Music Festival Chi- cago“. Solo & Indrės duetą galėsite pama- tyti rugsėjo 22 d., ketvirtadienį, 6 val. v. Či- kagos kultūros centre, Preston Bradley sa- lėje (78 E. Washington St., Chicago) ir rug- sėjo 23 d., penktadienį, 10 val. v. „The Hi- deout“ klube (1354 W Wabansia Ave., Chi- cago). Pastarajame gali dalyvauti žiūrovai ne jaunesni nei 2-erių. Daugiau informacijos apie Solo & Indrė bei kitų festivalio atlikėjų pa- sirodymus galite rasti adresu: www.cityof-chicago.org/city/en/depts/dca/supp_info/world_music_festival.html/.

■ **Lietuvos Vyčių 82-toji kuopa (Gary, IN)** kviečia visus į kasmetinę lietuvių gegužinę, kuri vyks rugsėjo 25 d., sekmadienį, nuo 1 val. p. p. iki 5 val. p. p. Adresas: 2055 E US Highway 12, Michigan City, IN, Friend- ship Botanic Gardens prie paviljono. Apie 2 val. p. p. bus pašventintas Lietuvos Vyčių Vi- durio Amerikos apygardos pastatytas lietu- viškas koplytstulpis. Gegužinėje bus galima pasivašinti kugeliu ir kitais lietuviškais pa- tiekalais. Vyks loterija. Apie savo dalyvavi- mą praneškite tel. 219-614-2498 (Loreta Vician) arba el. paštu lrutav1218@sbcglo-

bal.net; tel. 219-884-2220 (Joanna Rud- zevičius).

■ **Rugsėjo 25 d., sekmadienį, 9 val. r. Pa- saulio lietuvių centro posėdžių kambaryje** (14911 127th St., Lemont, IL 60439) ren- giamas pirmasis rudens organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“ narių susirinkimas. Kviečia- me susidomėjusius šios oganizacijos labda- ringa veikla gausiai dalyvauti.

■ **Spalio 8 d., šeštadienį, 2 val. p. p.** Amerikos katalikų universiteto McGivney Hall auditorijoje (Washington, DC) vyks paskai- ta tema: „Pasikalbėjimas apie Šiluvos ko- plyčios istoriją ir meną“ (prelegentė dr. Jūratė Maciūnas-Landwehr). Paskaitoje lau- kiami visi. Įėjimas nemokamas.

■ **Spalio 12 d., ketvirtadienį, 12:15 val. p. p.** Čikagos kultūros centre (78 E Washing- ton St, Chicago, IL 60602) Preston Bradley salėje, koncertuos pianistė **Evelina Puzaitė**. Skambės M. K. Čiurlionio preliudas F-Dur, Sergei Rachmaninoff, Franz Liszt, Sergei Prokofiev ir kt. kompozitorių kūriniai. Kvieči- ame atvykti. Renginys nemokamas! Kon- certas bus tiesiogiai transliuojamas per WFMT 98.7 fm radijo stotį bei internetu – www.wfmt.com.

Kviečiame įsigyti bilietus į spalio 9 d. priėmimą, kuris vyks tuoj po Šiluvos koplyčios Vašingtone 50-tojo jubiliejaus Padėkos Mišių. Kaina – 25 dol. as- meniui (14-os ir jaunesniems vaikams įėjimas nemokamas). Bilietus galite įsigyti internetu: www.Siluva50usa.org arba paštu. Čekį rašyti Siluva Chapel in Washington 50 Year Jubilee Committee ir iki spalio 1 d. siųsti šiuo adre- su: 26069 Rachel Hill Drive, South Riding, VA 20152.

Šiluvos koplyčios Vašingtone 50 metų Jubiliejaus organizacinis komitetas dėkoja visiems, kurie savo aukomis mus remia ir sudaro sąlygas jubiliejų de- ramai atšvęsti. Mums labai reikalinga finansinė parama padengti renginių išlaidas. Norintys prisidėti neapmokestinama auka kviečiami čeki rašyti „Lit- huanian Catholic Religious Aid“ vardu ir siųsti adresu: 64-25 Perry Avenue, Maspeth, NY 11378-2441. Ant čekio pažymėti „Siluva Chapel Jubilee“.

Vieta, kur susitinka JAV lietuviai

DRAUGAS

Seniausias lietuviškas laikraštis pasaulyje
Leidžiamas nuo 1909 m.

Sužinokite vienas apie kitą

Susipažinkite su lietuviška veikla – nuo vandenyno iki vandenyno
XXI a. „Draugas“ – laikraštis jums!

Išleina tris kartus per savaitę
– antradienį, ketvirtadienį ir šeštadienį
www.draugas.org

Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos
PIETŪS

Spalio 2 d.
12:30 val p.p.

Rudens susitikimas

PLC pokylių salėje
14911 127th Street
Lemont, IL 60439

11 val. šv. Mišių metu Kauno arkivyskupas metropolitas
Lionginas Virbalas teiks Sutvirtinimo sakramentą.
Po iškilmių bažnyčioje, kviečiame visus pabendrauti prie vaišių stalo.

Stalus iš anksto galima užsisakyti misijos raštinėje 630 257 5613
arba matulaitismission@gmail.com
Auka \$25 (vaikams - nemokamai).

Maistą ruošia Kunigaikščių užėiga

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPOS SĄJUNGĄ

+ Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

 Greičiausi pristatymo terminai

 Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

 Siuntinių paėmimas iš namų 630-774-2136

Sekite savo siuntas: AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Florist Queen
1620 Pebblewood Lane Naperville, IL 60563
Tel: 630-450-2014

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Blommed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Atlantic Express Chicago
2715 W. 71 St. Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-2655

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hgts. IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užėiga
6312 S. Harlem Ave. Surinmit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Blommed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyna
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W. Chicago Ave. Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100